

بحران بدهی‌های ملی؛ بزرگ‌ترین تهدید امنیت ملی آمریکا

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۱۰۶۲

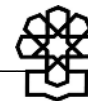
مهرماه ۱۳۹۰

دفتر: مطالعات سیاسی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۳	ماهیت بحران بدهی ملی
۴	کنگره به مثابه مانعی جدی
۵	واکنش اتحادیه‌های کارگری
۷	ابعاد بحران بدهی‌ها
۸	سیاست‌زدگی بحران بدهی
۱۲	سرانجام بحران بدهی‌های ملی
۱۳	پیامدهای بحران بدهی
۱۶	تحلیل پیامدهای بین‌المللی بحران بدهی‌های ملی برای آمریکا
۱۸	روزشمار بحران بدهی آمریکا
۳۷	منابع و مآخذ

بحران بدهی‌های ملی؛ بزرگ‌ترین تهدید امنیت ملی آمریکا

چکیده

بحران افزایش بدهی‌های آمریکا و سقوط موقعیت اعتباری آن در جهان، مهمترین چالش امنیت ملی این کشور در شرایط کنونی به حساب می‌آید. این بحران که با افزایش شدید کسری بودجه آمریکا همراه شده است نه تنها اقتصاد ایالات متحده را با مشکلات ساختاری گسترده‌ای روبرو کرده است، بلکه با چالش کم‌سابقه‌ای میان قوه مجریه آمریکا و حزب مخالف جمهوریخواه آن در کنگره عملاً آن را به یک بحران پیچیده سیاسی نیز تبدیل کرده است. علاوه بر این، با افزایش بدهی‌های آمریکا و تشدید مشکلات اجتماعی مانند فقر، بیکاری، تورم و ...، اعتراضات مردمی به‌ویژه اعتراضات کارگری نیز افزایش یافته است. در این میان، بحران تعیین سقف بدهی‌های آمریکا از یک سو به دلیل ناتوانی اوپاما در مهار بحران اخیر، زمینه کاهش محبوبیت اوپاما را به وجود آورده و از سوی دیگر، بدبینی عمیق سیاسی مردم آمریکا نسبت به نخبگان حاکم از دو حزب سیاسی - و به‌ویژه کنگره - را تشدید کرده است. در این شرایط، مهمترین تأثیر بین‌المللی بحران اقتصادی اخیر، افول منزلت جهانی آمریکا به عنوان هژمون نظام بین‌الملل است.

مقدمه

آغاز و گسترش بحران مالی و اقتصادی آمریکا در سال ۲۰۰۸ میلادی پیامدهای متعددی را متوجه این کشور کرد که از جمله آنها مسئله افزایش شدید کسری بودجه تا یک تریلیون و ۴۰۰ میلیارد دلار و نیز گذشتن میزان بدهی‌های ملی از مرز ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار است. آمریکا بیشترین بدهی خارجی را در دنیا دارد و کنگره آن در ده سال گذشته ده بار به افزایش سقف بدهی‌ها رأی داده است. میزان بدهی‌های دولتی در هر ثانیه به‌طور متوسط ۴۰ هزار دلار افزایش پیدا می‌کند.

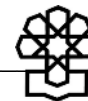
در طول دوران سه‌ساله ریاست‌جمهوری باراک اوپاما، مسئله افزایش سقف بدهی‌های آمریکا یکی از بزرگ‌ترین مشکلات کاخ سفید بوده است. درحال حاضر بدهی‌ها و تعهدات مالی دولت آمریکا بیش از ۱۴ تریلیون دلار است که نزدیک به دوسوم آن بدهی‌های داخلی به مردم، مؤسسات مالی و دولت‌های ایالتی است و یک‌سوم دیگر بدهی‌های دولت به شرکت‌ها و دولت‌های خارجی

است. در قاره آسیا، کشور چین با ۱۱۶۰ میلیارد دلار بزرگ‌ترین طلبکار دولت آمریکا است، ژاپن با بیش از ۹۱۲ میلیارد دلار در رده دوم و تایوان و هنگ‌کنگ با مجموع ۲۷۶ میلیارد دلار در رتبه سوم قرار دارند. در اروپا بزرگ‌ترین طلبکار آمریکا، انگلستان است که بدهی آمریکا به این کشور معادل ۳۴۶ میلیارد دلار آمریکا است و در رتبه بعدی کشور روسیه با ۱۱۵ میلیارد دلار و در رده سوم سوئیس با ۱۰۸ میلیارد دلار قرار دارند. کسری بودجه سال ۲۰۱۱ دولت آمریکا حدود یک تریلیون و ۵۰۰ میلیارد دلار (۱۵۰۰ میلیارد دلار) است و باعث شده میزان بدهی دولت به بیش از ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار برسد. بخش عمده بدهی‌های کنونی میراث بجا مانده از دولت جورج دبلیو بوش است. هرچند که هزینه تأمین طرح خدمات درمانی جدید دولت اوباما و نیز بسته کمکی ۷۵۰ میلیاردی این دولت برای خارج کردن اقتصاد آمریکا از پیامدهای بحران مالی سال ۲۰۰۸، در این ماجرا بی‌تأثیر نیست. سقف مجاز بدهی‌های دولت آمریکا ۱۴/۳ تریلیون دلار بود که با هزینه‌های جاری دولت هماهنگ نیست. درآمدهای دولت آمریکا در ماه اوت ۲۰۱۱ میلادی ۱۷۲ میلیارد دلار برآورد می‌شود، ولی هزینه‌ها و تعهدات مالی آن شامل بازپرداخت اقساط بدهی‌های قبلی، تأمین هزینه‌های مربوط به خدمات اجتماعی، مخارج حضور ارتش در افغانستان و عراق و... به ۳۷۲ میلیارد دلار می‌رسد.

در نیم قرن گذشته، ۷۷ بار سقف بدهی‌های مجاز دولت افزایش یافته است. هم دمکرات‌ها (دولت جان اف کندی) و هم جمهوریخواهان (دولت‌های رونالد ریگان و جورج دبلیو بوش) هر دو این مسئله را تجربه کرده‌اند. رونالد ریگان ۱۸ بار افزایش سقف قروض دولت را از کنگره تقاضا کرد و جرج دبلیو بوش ۷ بار چنین تقاضایی داشت.

بحران بدهی ملی آمریکا و به‌ویژه موضع‌گیری متفاوت دمکرات‌ها و جمهوریخواهان در قالب کاخ سفید و کنگره آمریکا درباره راهکارهای حل این بحران و سرانجام نحوه سازش در این زمینه مسئله‌ای است که در چند دهه اخیر در آمریکا بی‌سابقه بود. در واقع دو طرف سرانجام در ۲ آگوست ۲۰۱۱ برابر با ۱۱ مردادماه ۱۳۹۰ بعد از مباحث طولانی، به توافقی در مورد چگونگی مدیریت سقف بدهکاری دولت آمریکا رسیدند و بحرانی که می‌رفت دستگاه‌های دولتی آمریکا را از نظر مالی با معضلات جدی روبرو کند به‌طور موقت و طی یک سازش بین حزبی پایان یافت.

اخبار مربوط به این بحران در کانون توجه محافل داخلی و بین‌المللی قرار گرفت و تفاسیر و دیدگاه‌های مختلفی در مورد آن مطرح شد. ماهیت این بحران چگونه قابل تجزیه و تحلیل است؟ چه روندی بر این بحران حاکم بود و فرجام آن به چه صورت و به چه معناست؟ پرداختن به این پرسش‌ها، کالبدشناسی این جنجال سیاسی را روشن می‌کند.

ماهیت بحران بدهی ملی

بحران بدهی ملی آمریکا، بحرانی حداقل دوسویه و دوجهی بود. از یکسو بُعدی اقتصادی داشت و از جهت دیگری سیاسی بود. در طی سال‌ها مخصوصاً در دوران بوش پسر بدهکاری‌ها رو به افزایش گذاشته و وضعیت این بدهکاری‌ها نگرانی زیادی را از نظر اقتصادی برای آمریکا و اقتصاد آن کشور به وجود آورده است. اگر آمریکا با این روند به افزایش بدهکاری‌های خود ادامه دهد، با مشکلات ساختاری روبرو می‌شود و لذا اراده سیاسی مجموعه نخبگان این است که این بدهکاری‌ها کاهش پیدا کند و یا به تعبیری به صورت بهتری مدیریت شود. از این منظر طبیعت و ماهیت این قضیه اقتصادی است و بر کل اقتصاد آمریکا اثرگذار است.

از طرف دیگر این بحران سیاسی است. به این معنا که از نظر ساختاری نظام سیاسی آمریکا که براساس مفهوم مهار و تعادل^۱ بنا شده در قانون اساسی خود تصمیم‌گیری نهایی در مورد مسائل بودجه‌ای را در اختیار کنگره قرار داده و ریاست‌جمهوری باید هماهنگ با کنگره مسائل مالی آمریکا را حل کند. لذا در این دعوا کنگره و ریاست‌جمهوری حضور دارند و این یک پدیده ساختاری است.

به یک تعبیر بودجه و تنظیم و ارائه آن و سایر پیشنهادات بنیادین بودجه‌ای و مالی به عهده ریاست‌جمهوری و تصویب آن به عهده کنگره است. در این مسیر زیاده‌خواهی قوای مختلف مهار شده و تعادل سیستم سیاسی آمریکا برقرار می‌شود. لذا ماهیت ساختاری حضور دو قوه آمریکا در این ماجرا یعنی قوه مقننه و مجریه باید مد نظر قرار گیرد.

از طرف دیگر از نظر سیاسی در حال حاضر بین این دو قوه کشمکش‌های فوق‌العاده ریشه‌ای و بنیادین و حساسی وجود دارد. از یک طرف ما با کنگره‌ای روبرو هستیم که با انتخابات میان‌دوره‌ای در نوامبر ۲۰۱۰ مصادف با دی‌ماه ۱۳۸۹ ترکیبی پیدا کرده که حزب رئیس‌جمهور موقعیت گذشته خود را از دست داده است. از سوی دیگر با انتخابات ۲۰۱۲ روبرو هستیم که رئیس‌جمهور کنونی یعنی اوباما تنها کاندید دمکرات است و خیزش خاصی برای انتخاب مجدد برداشته است. در حالی که طرف مقابل یعنی حزب جمهوریخواه هر چند که آنها کاندید مناسب و برجسته‌ای تا این مقطع معرفی نکرده‌اند، اما سعی دارند تا حد امکان موفقیت اوباما در انتخابات آینده را به چالش کشند و به اینکه بتوانند کاخ سفید را در اختیار خود بگیرند امیدوارند.

مجموعه این تحولات سیاسی، بحث اقتصادی سقف بدهکاری آمریکا را بسیار پیچیده و تبدیل به یک بحران سیاسی کرده است. در حقیقت ماهیت اقتصادی این بحران تحت‌الشعاع ماهیت سیاسی قرار گرفته است.

کنگره به مثابه مانعی جدی

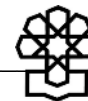
درواقع بعد از درخواست دولت اوباما برای افزایش سقف بدهی‌های آمریکا این مسئله با مقاومت جدی کنگره تحت سیطره جمهوریخواهان روبرو شد. تحلیل درست مناقشه بر سر تعیین سقف مجاز بدهی‌های دولت در گرو بررسی ترکیب نمایندگان در کنگره آمریکاست، زیرا پس از انتخابات کنگره در پاییز گذشته صحنه سیاسی آمریکا به گونه‌ای محسوس تغییر کرده و مناقشه بر سر تعیین سقف بدهی‌ها نشانه‌ای از این تغییر بود. در پی انتخابات میان‌دوره‌ای در نوامبر گذشته، دمکرات‌ها اکثریت را در مجلس نمایندگان از دست دادند و در مجلس سنا نیز با از دست دادن چند کرسی اکثریت آنها ضعیف شد.

نمایندگان تازه راه یافته به مجلس نمایندگان اکثراً محافظه‌کار یا شدیداً محافظه‌کار هستند یعنی ۵۷ نماینده از ۲۴۲ عضو فراکسیون جمهوریخواه به «جنبش تی‌پارتی» وابسته‌اند که گرایشات شدیداً محافظه‌کارانه دارند. نمایندگان جنبش تی‌پارتی، سه شعار کلیدی دارند: نفی افزایش مالیات‌ها، کاهش سهم دولت در ارائه خدمات و مخالفت با هرگونه اقدام دولت برای رونق بخشیدن به اقتصاد و کاهش بیکاری.

مجلس نمایندگان با ترکیب جدید عمدتاً برخوردی مقابله‌جویانه و مخالف با طرح‌ها و تقاضاهای اوباما داشته است، به طوری که به برنامه دولت برای رونق بخشیدن به اقتصاد رأی منفی داد، مانع بسته شدن زندان گوانتانامو شد و مانع انتصاب قضات معرفی شده که از سوی اوباما برای نهادهای عالی قضایی شد.

جدیدترین مخالفت جدی جمهوریخواهان با دولت اوباما در تعیین سقف بدهی‌های دولت خود را نشان داد. در مناقشه اخیر چگونگی تأمین مالی بازپرداخت‌ها، از جمله تعیین میزان افزایش مالیات ثروتمندان، از موارد اختلاف میان کاخ سفید با جمهوریخواهان بود. اوباما جمهوریخواهان را متهم کرد که در پی کاستن از هزینه‌های مربوط به طبقات کم‌درآمد و نیز بخش‌هایی مانند آموزش و پرورش و انرژی‌های تجدیدپذیر هستند. دمکرات‌ها نیز در مقابل خواهان کاهش در بخش‌هایی از بودجه، مانند بودجه دفاعی کشور شدند که بالاترین هزینه‌ها را به خود اختصاص داده است.

به گفته کارشناسان، در صورتی که رئیس‌جمهور آمریکا و رهبران کنگره درباره افزایش بدهی‌های دولت به توافق نمی‌رسیدند، این مسئله هزینه‌های بسیار گسترده‌ای را برای آمریکایی‌ها در پی داشت. این مسئله به عواقب ناگواری مانند افزایش تورم در بخش مواد غذایی و بخش مسکن در آمریکا منجر شد و همه شهروندان آمریکایی را که با مشکلات اقتصادی مواجه هستند تحت تأثیر قرار می‌داد.

عدم توافق اوپاما و جمهوریخواهان درخصوص بدهی‌های دولت و مسائل بودجه در سطح بین‌المللی هم عواقب گسترده‌ای برجای می‌گذاشت. این مسئله به کاهش تمایل کشورها به استفاده از دلار آمریکا و کاهش ارزش آن می‌شد. به‌نظر می‌رسد هم رئیس‌جمهور آمریکا و هم نمایندگان مجلس به‌شدت نگران عواقب عدم توافق درخصوص بدهی‌های دولت این کشور بودند. «وال استریت» به‌عنوان بازار مالی آمریکا هم به‌شدت نگران بود و از کنگره آمریکا می‌خواست در این خصوص با رئیس‌جمهور به توافق برسد.

در پی مناقشات صورت گرفته باراک اوپاما از صفحه توییتیر خود که بیش از ۹ میلیون همراه دارد، استفاده کرد و با انتشار نام‌های قانونگذاران جمهوریخواه از مردم خواست برای آنها پیام بفرستند و ضرورت رسیدن به یک توافق را گوشزد کنند. پس از مباحثات طولانی هریک از احزاب جمهوریخواه و دمکرات طرح‌های مد نظر خود را برای خروج از بن‌بست مذاکرات کاخ سفید و کنگره ارائه دادند.

سناتور «هری رید»، رهبر اکثریت دمکرات در سنا، طرحی را برای افزایش میزان استقراض دولت به مجلس نمایندگان ارائه کرد که براساس آن دولت می‌توانست سطح استقراض را در دونوبت، هریک به میزان یک تریلیون و ۲۰۰ میلیارد دلار افزایش دهد، بدون آنکه به اجازه مجدد کنگره نیازی داشته باشد. در مقابل دولت باید ۲ تریلیون و ۴۰۰ میلیارد دلار از هزینه‌های عمومی بکاهد. این طرح ازسوی مجلس نمایندگان رد شد. ازسوی دیگر مجلس نمایندگان طرح پیشنهادی جان بینر، رئیس جمهوریخواه این مجلس را با ۲۱۸ رأی موافق و ۲۱۰ رأی مخالف تصویب می‌کند که براساس آن سقف استقراض آمریکا به‌طور موقت تا ماه فوریه ۲۰۱۲ به ۹۰۰ میلیارد دلار افزایش می‌یابد. کاخ سفید با هشدار نسبت به اینکه در پی افزایش موقتی سقف استقراض، آمریکا چند ماه دیگر دوباره با «بحران سقف بدهی‌ها» روبرو می‌شود، این طرح را رد کرد. این طرح ازسوی سنا نیز رد شد.

واکنش اتحادیه‌های کارگری

با ادامه مذاکرات کاخ سفید و کنگره برای رسیدن به راه‌حلی در باره بودجه و سقف بدهی ملی آمریکا و اصرار هریک از طرفین این ماجرا بر راهکارهای خود، سران اتحادیه‌های کارگری آمریکا با انتشار بیانیه و ارسال نامه به سران کنگره و کاخ سفید اعتراض شدید خود را نسبت به کاهش بیمه‌های اجتماعی و درمانی بازنشستگان، سالمندان و افراد فقیر اعلام کردند. به عقیده آنها مذاکرات اوپاما با سران جمهوریخواه کنگره برای کاهش بدهی دولت آمریکا به بهای کاهش بیمه‌های

اجتماعی و درمانی افراد بازنشسته، مسن و فقیر تمام خواهد شد. این سران تصریح کردند از نظر ما توافق انجام شده میان کاخ سفید و کنگره مردود است، آنها می‌خواهند نابرابری در آمریکا را افزایش داده و رفاه ما را به سطح برخی از کشورهای فقیر جهان سوم برسانند.

سقف بدهی آمریکا تا ۲ آگوست باید افزایش پیدا می‌کرد. دولت آمریکا برای پرداخت بهره بدهی و هزینه‌هایش باید سقف بدهی خود را افزایش می‌داد. میزان بدهی آمریکا که در زمان به قدرت رسیدن باراک اوباما رئیس‌جمهور این کشور در سال ۲۰۰۹ میلادی، ۱۰ تریلیون و ۶۰۰ میلیارد دلار بود تا ۱۶ می سال ۲۰۱۱ میلادی به ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار رسید.

هرچند که اعتراض‌های کارگری امروز تمام ایالت‌های آمریکا را درنوریده است، اما برخی از تحلیلگران آمریکایی بیم آن دارند، این اعتراض به سایر بدنه جامعه هم سرایت کند. این تحلیلگران همچنین بر این باورند که مسائل فقر، بیکاری و تورم بر انتخابات سال ۲۰۱۲ ریاست‌جمهوری این کشور هم تأثیر می‌گذارد و کاهش جدی مشارکت مردم را به دنبال خواهد داشت. در همین راستا روزنامه واشنگتن پست نوشت، آمریکا اکنون شاهد ناکامی سیستم مدیریتی است و این شکست می‌تواند برای نظام سیاسی کشور همانقدر مخرب باشد که مشکل مالی برای اقتصاد کشور می‌تواند مشکل‌آفرین شود و این تهدید وجود دارد که بن‌بست فعلی بین کاخ سفید و کنگره باز هم اعتماد عمومی مردم را کاهش دهد. این روزنامه نوشت شکست اخیر مذاکرات، آمریکا را در معرض مواجهه با یک هرج و مرج اقتصادی قرار داده است که ممکن است پیش از ضرب‌الاجل ۲ آگوست شروع شود.

افزایش خشم مردم از دولت آمریکا ریشه در بحران‌های مختلف در این کشور دارد که تاکنون ازسوی دولت فدرال حل و فصل نشده است. به گفته برخی کارشناسان آمریکایی، بحران‌هایی نظیر تغییرات آب و هوایی، جنگ، بدهی، تحصیل و وضعیت بهداشتی و درمانی در دهه گذشته مردم آمریکا را تحت فشار قرار داده و دولت آمریکا فکری برای حل و فصل این مشکلات نکرده است. در این راستا نتایج نظرسنجی که ازسوی ای بی سی نیوز و واشنگتن پست منتشر شد حاکی از آن است که بسیاری از مردم آمریکا از عملکرد دولت این کشور در ۲۰ سال اخیر ناراضی هستند.

به نظر می‌رسد نتایج توافق بین کاخ سفید و کنگره آمریکا که به احتمال زیاد متضمن کاهش شدید هزینه‌های اجتماعی و رفاهی است، مسلماً پیامدهای ناخوشایندی برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه آمریکا به‌ویژه کارگران و کارمندان خواهد داشت و همین مسئله باعث اعتراض شدید و ابراز نگرانی اتحادیه‌های کارگری از این مسئله شده بود.

ابعاد بحران بدهی‌ها

در بُعد سیاسی، تحلیلگران بر این باورند که جمهوریخواهان در بحران بدهی‌ها در پی استفاده از فرصت به وجود آمده در جهت بازپس‌گیری کاخ سفید از اوباما بودند، اما برآورد مشاوران اوباما این بود که سرسختی جمهوریخواهان و ممانعت آنها از حصول توافق بر سر بدهی‌ها، نهایتاً به سود اوباما تمام خواهد شد.

در بُعد اقتصادی، تحلیلگران اقتصادی پیامدهای عدم موفقیت دولت در استقراض را برای اقتصاد آمریکا سنگین ارزیابی کردند و اعلام کردند هرگونه بی‌ثباتی در بازار اعتباری آمریکا اقتصاد رو به بهبود جهانی را با بحران وخیمی روبرو خواهد کرد که از علائم آن بازار نامتعادل، سود بانکی بالا، خطر اعتبار بانکی و به خطر افتادن بازار اعتبار میان اقتصاد کشورها خواهد بود. مؤسسه بین‌المللی اعتبارسنجی «استاندارد اند پورز»^۱ نسبت به سقوط موقعیت اعتباری آمریکا هشدار داد و صندوق بین‌المللی پول نیز در گزارش بررسی سالیانه خود در مورد اقتصاد آمریکا هشدار داد که در صورت ادامه وضعیت موجود در بودجه آمریکا، هم اعتماد سرمایه‌گذاران در آمریکا به خطر می‌افتد و هم ریسک خطرناک و منفی متوجه اقتصاد جهانی و دیگر کشورهای جهان خواهد شد. بحران تعیین سقف بدهی‌های آمریکا نگرانی اقتصادهای بزرگ آسیا از جمله چین را در پی داشت به گونه‌ای که روزنامه خلق، ارگان حزب کمونیست، نیز با هشدار نسبت به پرداخت نشدن احتمالی دیون و بدهی‌های دولت آمریکا نوشت اگر این اتفاق بیافتد دلار آمریکا ضربه خواهد خورد و موجب روانه شدن «سیل خروشان» از پول نقد در اقتصاد جهانی خواهد شد که به نوبه خود باعث تورم در کشورهایمانند چین می‌شود.

در چند هفته‌ای که نهایتاً منجر به سازش شد، دو دیدگاه در مقابل هم قرار گرفت و در این دو دیدگاه که هر کدام بارها و پیامدهای سیاسی خود را دربرداشت، آنچنان روبروی هم صف‌آرایی کردند که در تاریخ معاصر آمریکا کمتر به این صورت سابقه داشته است.

دیدگاه جمهوریخواهان آن بود که از موقعیت سیاسی خود بهره‌برداری کرده و از افزایش مالیات، که یکی از راه‌های کاهش بدهکاری دولت است، جلوگیری کند. این ریشه در فلسفه سیاسی جمهوریخواهان دارد که با هرگونه افزایش مالیات، مخصوصاً از دهک‌های بالای جامعه مخالفت جدی دارند. به علاوه جمهوریخواهان در پی کاهش هزینه‌های عمومی مخصوصاً در عرصه خدمات بهداشتی، خدمات درمانی سالمندان و سایر هزینه‌هایی هستند که دولت آمریکا را متعهد به پرداخت مبالغ قابل توجهی به اقشار فرودست می‌کند.

در این میان باید در نظر گرفت که جمهوریخواهان با قدرت گرفتن نسبی جریان موسوم به حزب چای یا تی‌پارتی در این کشمکش بسیار سرسختانه برخورد کردند. آنها در پی این بودند که به نحوی برنامه کاهش سقف بدهکاری‌ها را تنظیم کنند که در آستانه انتخابات ۲۰۱۲ و به فاصله کوتاهی از آن کنگره مجدداً به تصویب بخشی از این برنامه‌ها بپردازد تا در آن موقعیت بتوانند ضربه‌ای به اوباما و دمکرات‌ها وارد کنند، اما دیدگاه اقتصادی آنها مشخصاً بر کاهش هزینه‌های عمومی و جلوگیری از افزایش مالیات متمرکز است.

در نقطه مقابل، دیدگاه دمکرات‌ها بر حفظ هزینه‌های عمومی و افزودن مالیات‌ها به منظور افزایش درآمدهای دولت و به تبع آن کاهش سقف بدهکاری‌ها متمرکز است. در این میان اوباما با رهبران حزب جمهوریخواه دیدارهای متعدد داشت و توافق‌های گوناگونی به عمل آمد. توافق میان اوباما و مخصوصاً رهبر دمکرات‌ها در کنگره مورد پسند جناح تندروی حزب جمهوریخواه قرار گرفت و در روند این بحران رویارویی شدید شد، ولی نهایتاً براساس سنت فرهنگ سیاسی آمریکا که در اوج بحران بین دو قوه مقننه و مجریه سازش صورت می‌گیرد، باید در نظر داشت که سازش مفهوم منفی و قابل سرزنشی به صورت بنیادی در فرهنگ سیاسی آمریکا نیست، توافق در لحظات آخر به دست آمد و البته هر سازشی نهایتاً مخالفین خود را دارد.

در طی این سازش قرار شد که طی یک روند ده‌ساله، ۲ تریلیون و ۴۰۰ میلیارد دلار از هزینه‌های دولتی کاهش پیدا کند، کمیته ۱۲ نفره با ترکیب مساوی از دو حزب برای بررسی روند کاهش سقف بدهکاری‌ها تشکیل شود و نهایتاً قرار شد قبل از انتخابات ۲۰۱۲ تصمیم‌گیری و تصویب مجددی در کنگره مطرح نباشد، اوباما پذیرفت که مالیات اقشار بالادست را افزایش ندهد و این بسیار مطلب مهمی بود و یکی از خواسته‌های اصلی جمهوریخواهان بود. نهایتاً یک فرمول بینابینی به دست آمد، اما این بحران و سازش ۲ اوت پیامدهای خاص و ویژه‌ای را دربردارد که هم از نظر سیاسی و هم از نظر اقتصادی حائز اهمیت است.

سیاست‌زدگی بحران بدهی

بحران بین کاخ سفید و کنگره در آمریکا بر سر میزان بدهی‌های دولت هم جنبه‌های سیاسی و ایدئولوژیک داشت و هم عرصه‌ای برای آماده شدن برای انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۲ محسوب می‌شد. از انتخابات کنگره در پاییز گذشته صحنه سیاسی آمریکا به گونه‌ای محسوس تغییر کرده و مناقشه کنونی هم نشانه‌ای از این تغییر تلقی می‌شد.

در دو سال و نیمی که از دوران ریاست‌جمهوری باراک اوباما می‌گذرد، کمتر، چهره او در

سخنرانی‌هایش به اندازه روزهای این بحران گرفته بود. بحران بدهی‌های آمریکا که با مقاومت نمایندگان جمهوریخواه کنگره لاینحل مانده بود به بزرگ‌ترین مشکل کاخ سفید بدل شده و علاوه بر مقام‌های کاخ سفید، کل جامعه آمریکا را نیز دچار التهاب و دودستگی کرده بود.

دعوا بر سر سقف مجاز بدهی‌های دولت آمریکا بود که کنگره آن را تعیین می‌کند. این سقف که تا آن زمان ۳/۱۴ تریلیون دلار بود با هزینه‌های جاری دولت هماهنگ نبود و اگر افزایش پیدا نمی‌کرد، دولت آمریکا از اوایل ماه اوت قادر نبود که شماری از تعهدات مالی خود را اجرا کند.

بخش عمده بدهی‌های کنونی میراث به جامانده از دولت جرج دبلیو بوش است. هرچند که هزینه تأمین طرح خدمات درمانی جدید دولت اوپاما و نیز بسته کمکی ۷۵۰ میلیاردی این دولت برای خارج کردن اقتصاد آمریکا از پیامدهای بحران مالی سال ۲۰۰۸ هم در این ماجرا بی‌تأثیر نبوده‌اند.

دولت و اکثریت جمهوریخواه مجلس نمایندگان بر سر اینکه سقف جدید بدهی‌های دولت فدرال تا کجا افزایش یابد و همچنین تعهدات مالی ناشی از بدهی‌های جدید از کدام منبع پرداخت شود، باهم اختلاف داشتند.

در ۵۰ سال گذشته ۷۷ بار سقف بدهی‌های مجاز دولت افزایش یافته است. این اتفاق هم در دوره جان اف کندی دمکرات روی داده و هم در دوران رونالد ریگان و جرج دبلیو بوش جمهوریخواه. رونالد ریگان که به خاطر نگاه بسیار منفی‌اش به نقش دولت در اقتصاد و تأمین امنیت اجتماعی برای جامعه به چهره اسطوره‌ای محافظه‌کاران و راستگرایان آمریکا بدل شد، در دوران ریاست‌جمهوری‌اش ۱۸ بار افزایش سقف قروض دولت را از کنگره تقاضا کرد، افزایشی که از جمله به سبب کاهش مالیات ثروتمندان و افت درآمدهای دولت از این منبع، ضروری شد. جرج دبلیو بوش نیز ۷ بار چنین تقاضایی را از کنگره مطرح کرد. در هیچ‌کدام از دفعات گذشته شرایط نمایندگان کنگره به سختی شرایطی که اینک نمایندگان جمهوریخواه برای دولت اوپاما تعیین کرده‌اند، نبوده است.

علت سرسخت‌تر شدن جمهوریخواهان را شاید بتوان به ترکیب نمایندگان تازه این فراکسیون مربوط دانست که در پی انتخابات میان‌دوره‌ای در نوامبر گذشته به کنگره راه یافتند. این انتخابات سبب شد که دمکرات‌ها اکثریت را در مجلس نمایندگان از دست بدهند و در مجلس سنا نیز اکثریت‌شان ضعیف شود. نمایندگان جدیدی که در انتخابات نوامبر به مجلس نمایندگان راه یافتند، اکثراً محافظه‌کار یا شدیداً محافظه‌کارند. به عبارت دیگر، ۵۷ نماینده از ۲۴۲ عضو فراکسیون جمهوریخواه به «جنبش تی‌پارتی» با گرایش‌های شدیداً محافظه‌کارانه وابسته‌اند که بدون موافقت آنها این فراکسیون قادر به انجام کاری نیست. نمایندگان «جنبش تی‌پارتی» سه شعار اصلی دارند که برایشان تقریباً جنبه ایدئولوژیک دارد و می‌توان آنها را در نفی افزایش مالیات‌ها، کاهش سهم دولت در ارائه خدمات و مخالفت با هرگونه اقدام دولت برای رونق بخشیدن به اقتصاد و کاهش بیکاری خلاصه کرد.

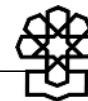
این نمایندگان خود را عمدتاً به گرایش‌ها و مطالبات رأی‌دهندگانی متعهد می‌دانند که بیش از گذشته به راست چرخیده‌اند. بنا به یافته‌های مؤسسه تحقیقاتی و نظرسنجی «پیو» در آمریکا، سابقاً رأی‌دهندگان به حزب جمهوریخواه، نیمی خود را محافظه‌کار و نیم دیگر میانه‌رو، مستقل و حتی لیبرال معرفی می‌کردند. اما در آستانه انتخابات نوامبر سال ۲۰۱۰ دوسوم رأی‌دهندگان به جمهوریخواهان خود را محافظه‌کار معرفی کرده‌اند. از میان رأی‌دهندگان میانه‌رو جمهوریخواهان تنها ۵۰ درصد در انتخابات یاد شده شرکت کردند. این درحالی بود که ۷۵ درصد محافظه‌کاران هوادار این حزب به پای صندوق‌های رأی رفتند.

مجلس نمایندگان با ترکیب جدید عمدتاً برخوردی مقابله‌جویانه و مخالف با طرح‌ها و تقاضاهای اوباما داشته است. این مجلس هم به برنامه دولت برای رونق‌بخشیدن به اقتصاد رأی منفی داده، هم مانع بسته‌شدن زندان گوانتانامو شده و هم مانع انتصاب قضات معرفی شده از سوی اوباما برای نهادهای عالی قضایی شده‌اند. حالا هم که تقاضای افزایش سقف بدهی‌های دولت با مخالفت جدی جمهوریخواهان این مجلس روبرو است.

برای دمکرات‌ها هم بیش از پیش سخت شده است که بیش از این ارزش‌های دیرین خود را نادیده بگیرند، از نقش خدمات‌رسانی دولت و دخالت ضروری آن در رونق‌بخشیدن به اقتصاد بکاهند و سایش و فرسایش بی‌سابقه این نهاد در دو سه دهه گذشته را همچنان ادامه دهند و کماکان هم انتظار داشته باشند که با اقبال رأی‌دهندگان روبرو شوند.

اینکه آنها می‌خواهند توافق به‌گونه‌ای باشد که سال آینده، یعنی در سال انتخابات، نیازی به مناقشه مجدد بر سر سقف بدهی‌ها نباشد. این موضوعی است که جمهوریخواهان به لحاظ تاکتیک انتخاباتی با آن کنار نمی‌آیند. این درحالی است که هشدارها نسبت به پیامدهای سخت ملی و بین‌المللی چالش بر سر افزایش سقف بدهی‌ها در صحنه سیاسی آمریکا و ورشکسته شدن احتمالی دولت این کشور از همه‌سو به گوش می‌رسید.

گرچه بخش عمدتاً تندرو جمهوریخواهان در مجلس نمایندگان (فراکسیون جنبش تی‌پارتی) بودند که همچنان هرگونه موافقت با افزایش سقف بدهی‌های دولت را به عدم افزایش مالیات بر درآمدهای کلان و نیز حذف فاحش بخشی از خدمات اجتماعی مشروط کرده بودند، ولی در رسیدن بحران به مرحله حاد آن کل فراکسیون جمهوریخواهان شریک بود. تصور رهبران معتدل‌تر جمهوریخواهان این بود که درخواست امتیازهای حداکثری در مراحل ابتدایی مذاکرات، موضع آنها را قوی‌تر می‌کند و پس از گرفتن امتیازهای هر چه بیشتر از دولت اوباما، آنگاه از تحقق همه خواست‌های حداکثری خود دست خواهند کشید و به افزایش سطح بدهی‌های دولت چراغ سبز نشان خواهند داد.

اما ترکیب جدید جمهوریخواهان در مجلس کنگره، این خصوصیت را هم دارد که به سختی هم‌نظر و هماهنگ می‌شود. به‌گونه‌ای که توافق توأم با امتیاز برای جمهوریخواهان که در مذاکره رهبر مجلس نمایندگان (جان بینر، از حزب جمهوریخواه) با دولت به‌دست آمد عملاً با مخالفت بخش‌هایی از فراكسیون جمهوریخواهان روبرو شد و عملی نشدن آن شرایط برای ادامه بحران را فراهم کرد. مخالفان بر این عقیده‌اند که به هیچ‌وجه نباید به افزایش مالیات برای بخش‌های ثروتمند جامعه تن داد، «چون به ضرر رشد اقتصادی» است. آنها در عین حال، کاهش بودجه خدمات اجتماعی تا سطح ۳ هزار میلیارد دلار در طول ۱۰ سال را ناکافی می‌دانند.

به‌نظر می‌رسد که جمله معروف مایکل مک‌کانل، رهبر جمهوریخواهان در مجلس سنا که پس از پیروزی چشمگیر این حزب در انتخابات نوامبر گذشته بر زبانش جاری شد به شعار راهبردی فراكسیون‌های آن در دو مجلس کنگره بدل شده است: «با این پیروزی ما همه کار خواهیم کرد که اوباما بیش از یک دور در کاخ سفید نماند».

براین‌اساس می‌توان گفت که چالش کم‌سابقه میان دولت و حزب مخالف جمهوریخواه در آمریکا علاوه‌بر تشدید اختلافات نظری و ایدئولوژیکی درباره فرهنگ و سیاست و اقتصاد و کمرنگ‌کردن مقوله سازش در گفتمان سیاسی یکی از باسابقه‌ترین دمکراسی‌های دنیا نوعی بازی مقدماتی برای انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۲ هم بود.

اوباما برای حصول توافق با جمهوریخواهان امتیازات زیادی به آنها داد. او در مذاکرات اخیر با رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان تلاش می‌کرد که در ازای هر دلاری که از خدمات اجتماعی حذف می‌کند، اجازه داشته باشد یک دلار بر مالیات‌ها بیافزاید. اما در توافقی که حاصل شد رقم حذف شده از بودجه خدمات اجتماعی سه برابر مبلغی است که دولت از طریق افزایش مالیات‌ها به‌دست می‌آورد.

سیاست اوباما در میان اعضا و هواداران و رأی‌دهندگان به او و حزب دمکرات با مخالفت روبروست و بسیاری از امیدهایی که در نوامبر ۲۰۰۸ و در پی پیروزی او برانگیخته شده بود را زایل کرده است. برآورد مشاوران اوباما این است که سرسختی جمهوریخواهان و ممانعت آنها از دستیابی به توافق برای پایان دادن به مشکل بدهی‌ها، وجهه و اعتبار این حزب را در جامعه خدشه‌دار خواهد کرد و این مسئله در نهایت به سود اوباما تمام خواهد شد.

ضمن اینکه استراتژی تبلیغاتی دمکرات‌ها همچون سال ۲۰۰۸ مجدداً بر روی گرایش‌ها و مطالبات زنان، جوانان، سیاهپوستان و آمریکای لاتینی‌تبارها (لاتینوز) متمرکز شده است. آنها امید دارند که نگاه منفی و تردیدآمیز این گروه‌ها به حزب جمهوریخواه و نیز نقش بحث‌انگیزی که این حزب از اوایل امسال در برخورد با مسائل کلان کشور بازی می‌کند نهایتاً راه را برای حضور

دوباره اوباما به کاخ سفید هموار کند. به عقیده صاحب‌نظران اگر بحران بدهی‌ها حل نمی‌شد و دولت از پس تعهدات مالی‌اش بر نمی‌آمد، این مسئله پیامدهایی داشت که اعتبار و حیثیت دولت بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا را نیز نشانه می‌رفت و هرگونه پیش‌بینی خوشبینانه در باره انتخابات سال ۲۰۱۲ را هم در سایه قرار می‌داد. با این همه، عملگرایی و سنت دیرینه حصول توافق و سازش در آمریکا زمینه‌ای است که به عقیده کارشناسان می‌توانست در آخرین لحظه راه‌حلی را برای بحران کنونی رقم زند و باز هم مؤید این سخن چرچیل شود که «تا آنجا به آمریکایی‌ها مربوط است، بعد از آن که همه راه‌ها را امتحان کردند، نهایتاً راه درست را انتخاب می‌کنند».

در واقع صحنه سیاسی آمریکا و فعل و انفعالات حزبی و پارلمانی آن به میزان محسوسی از بحران بدهی‌های ملی و برخی روندهای پیش از آن تأثیر پذیرفته است، تأثیری که به سادگی نمی‌توان آن را رشد دمکراسی تعبیر کرد.

سرانجام بحران بدهی‌های ملی

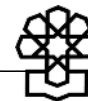
درحالی که بازارهای جهانی روزهای پرتلاطمی را سپری کرد، باراک اوباما اعلام کرد سرانجام رهبران دمکرات و جمهوریخواه در مورد افزایش سقف بدهی‌های آمریکا به توافق دست یافتند. براساس توافق قانونگذاران مجلس نمایندگان آمریکا قرار بر این شد که سقف استقراض دولت آمریکا در دو مرحله تا ۴/۲ تریلیون دلار افزایش یابد. در ازای آن دولت آمریکا نیز موظف شد در دو مرحله هزینه‌های خود را به میزان بیش از ۴/۲ تریلیون دلار کاهش دهد، کاهش ۹۰۰ میلیارد دلاری هزینه‌های دفاعی و غیردفاعی آمریکا در یک مرحله و کاهش ۵/۱ تریلیون دلاری سایر هزینه‌ها در یک دوره ده‌ساله.

محل کاهش ۵/۱ تریلیون دلاری هزینه‌ها در طول ده سال، تا ۲۳ نوامبر سال جاری میلادی ازسوی کمیته ۱۲ نفره‌ای، متشکل از ۶ قانونگذار دمکرات و ۶ قانونگذار جمهوریخواه، پیشنهاد و تا ۲۳ دسامبر ۲۰۱۱ در کنگره به رأی گذاشته خواهد شد. سنای آمریکا، با ۷۴ رأی موافق و ۲۶ رأی مخالف با طرح افزایش سقف استقراض دولت موافقت کرد. برای تصویب این طرح احتیاج به ۶۰ رأی موافق نمایندگان مجلس سنا بود. طرح تصویب شده در کنگره آمریکا (متشکل از مجلس نمایندگان و سنا) شامل این تدابیر است:

- کاهش هزینه‌های دولت آمریکا به میزان ۲ تریلیون و ۴۰۰ میلیارد دلار طی یک دوره ده‌ساله،

- ایجاد کمیته‌ای مشترک از اعضای دو حزب جمهوریخواه و دمکرات در کنگره برای پیشنهاد

راه‌های کاهش هزینه‌های دولت،

- افزایش دومارحله‌ای سقف استقراض دولت.

باراک اوباما پس از تصویب این لایحه در سنای آمریکا گفت: «از مردم آمریکا نیز تشکر می‌کنم که به نمایندگان‌شان فشار آوردند تا با کنارگذاشتن اختلافات حزبی، در جهت منافع کشور عمل کنند». در حقیقت سخن وی به دعوت خودش از همراهان تویتری‌اش برای اعمال فشار بر نمایندگان جمهوریخواه اشاره دارد و از به‌کارگیری قدرت نرم توسط وی در جهت دستیابی به اهدافش حکایت می‌کند. به‌نظر می‌رسد سیاست عملگرایی و سنت دیرینه حصول سازش در آمریکا زمینه این توافق در لحظه پایانی بوده است.

پیامدهای بحران بدهی

اولین پیامد در زمینه وضعیت آینده اوباما است. اوباما توانست بحران دیگری را پشت سر بگذارد. هدف جمهوریخواهان ایجاد مانع بیشتر برای شخص اوباما مخصوصاً در فاصله کوتاهی قبل از انتخابات ۲۰۱۲ بود و رسیدن به این توافق که تصمیم مجددی درباره مسائل مربوط به کاهش سقف بدهکاری‌ها لازم نیست، شخص اوباما را از یک بحران نجات داد.

اما اوباما به سختی مورد نقد و ارزیابی قرار گرفت و موقعیت گذشته برتر خود را که در ماه‌های اخیر و مخصوصاً بعد از کشته شدن بن لادن به‌دست آورده بود، از دست داد و او را نه به‌عنوان یک رئیس‌جمهور قاطع، بلکه به‌عنوان فردی که بیش از اقتصاد آمریکا در در پی حفظ موقعیت خود است در نظر تعدادی مطرح کرد.

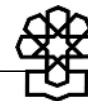
این درحالی است که باراک اوباما با وجود تلاش‌هایی که در جهت افزایش محبوبیت خود به خصوص در عرصه اقتصادی انجام می‌دهد در نظرسنجی‌ها روند افولی را طی می‌کند. نتایج یک نظرسنجی جدید در آمریکا از کاهش محبوبیت رئیس‌جمهور این کشور و افزایش مقبولیت جمهوریخواهان در فاصله ۱۵ ماه مانده تا انتخابات ریاست‌جمهوری حکایت دارد. نتایج این نظرسنجی که مؤسسه سیاست عمومی انجام داده است، نشان می‌دهد که محبوبیت باراک اوباما و میت رامنی نامزد پیشگام جمهوریخواهان در انتخابات سال آتی، تقریباً برابر است. براساس نتایج این نظرسنجی، محبوبیت اوباما در آمریکا به ۴۶ درصد کاهش یافته و این درحالی است که محبوبیت رامنی به ۴۵ درصد رسیده است. بر همین اساس، محبوبیت اوباما در میان رأی‌دهندگان مستقل آمریکایی نیز کاهش یافته و نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که ۴۸ درصد از رأی‌دهندگان مستقل آمریکایی از اوباما ناامید شده‌اند. این درحالی است که در انتخابات سال ۲۰۰۸ رأی‌دهندگان مستقل نقش پررنگی در پیروزی اوباما ایفا کردند. در سال ۲۰۰۸ و با توجه به شور و شوق عمومی

ناشی از پیروزی باراک اوباما، دمکرات‌ها امیدوار بودند راه ماندن در کاخ سفید هموارتر از راه ورود به آن باشد، اما با گذشت قریب به سه سال بعد از شروع به کار دولت اوباما، اوضاع برای دمکرات‌ها به هیچ وجه مناسب نیست. سه سال پیش، دمکرات‌ها در جایگاه منتقد دولت قادر بودند عملکرد دولت جمهوریخواه جورج بوش، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا را به باد انتقاد بگیرند و برای کسب آرا، وعده‌های مختلفی را مطرح کنند. به همین دلیل وعده‌هایی همچون پایان جنگ‌های عراق و افغانستان، تعطیلی زندان بدنام گوانتانامو، ایجاد سه میلیون فرصت شغلی، غلبه بر رکود اقتصادی و در یک کلام، شعار تغییر از سوی اوباما سر داده شد. اما اکنون که نزدیک به سه سال از حضور اوباما در کاخ سفید می‌گذرد، وی باید پاسخگوی محقق نشدن این وعده‌ها باشد، به‌ویژه اینکه دولت آمریکا به دلیل رشد سرسام‌آور کسری بودجه و بدهی ملی، در آستانه ورشکستگی قرار دارد.

البته نمی‌توان صرفاً با توجه به بحران‌ها و تکتک حوادث وضعیت رئیس‌جمهوری را که قدرت را در اختیار دارد ارزیابی کرد. در سال گذشته که بحران نشت نفت در خلیج مکزیک مطرح بود، عده‌ای گفتند اوباما پایان یافت، اما او توانست بحران را پشت سر گذارد. در عین حال زمانی که بن‌لادن کشته شد، طرفداران او فکر می‌کردند که او یک موقعیت بی‌نظیر پیدا کرده، ولی هیچ‌کدام از اینها نتوانست از چالش‌های او کم کند. در عین حال اوباما توانست در مارپیچ سیاست داخلی آمریکا خود را برای انتخابات بعدی آماده کند. در یک کلام، اوباما ضعیف‌تر، اما حاضر در صحنه و امیدوار برای دسترسی مجدد به کاخ سفید به راه خود ادامه می‌دهد. پیامد دوم بدبینی عمیق سیاسی مردم آمریکا به نخبگان حاکم از دو حزب و مخصوصاً افزایش بدبینی نسبت به کنگره است. طبق آمارهای منتشره نرخ رضایت‌مندی از کنگره در ماه‌های اخیر رو به کاهش گذاشته و به کمتر از ۳۰ درصد رسیده و مردم آمریکا مخصوصاً در بحث‌های عمومی اعم از مشارکت در برنامه‌های رادیو، تلویزیونی و مقالاتی که در روزنامه‌های عمده چاپ می‌کنند، بر این تأکید می‌کنند که کنگره نه در پی حل مشکلات ساختاری اقتصاد آمریکا، بلکه در پی ارتقای موقعیت حزبی افراد خود است. این مسئله به این صورت کم‌سابقه است و آثار بلندمدتی بر روندهای اقتصادی و سیاسی دارد.

اما پیامد دیگر و حائز اهمیت که پس از حصول توافق بین کنگره و کاخ سفید خود را نشان داد تأثیر روانی این بحران بر بازار بورس آمریکا و بازار بورس سایر کشورهای اروپایی است که با بحران‌های مشابهی روبرو هستند. در واقع طی این مدت و در آینده قابل پیش‌بینی شاهد روند نزولی شاخص بورس‌های بزرگ در سراسر دنیا خواهیم بود.

باید در نظر داشت که بسیاری از کشورهای غربی با بحران منازعه سیاسی میان مقامات و نخبگان حاکم روبرو هستند که برجسته‌ترین آنها ایتالیاست. مردم در کشورهای اروپایی و در

آمریکا اعتماد گذشته را نسبت به رهبران سیاسی ندارند و بی‌اعتمادی به کارآیی سیاسی یکی از دلایل کاهش شاخص‌های قیمت‌ها در بازارهای بورس است. مشکل اعتماد مردم به رهبران سیاسی در آمریکا و کشورهای اروپایی پیامدهای اقتصادی قابل توجهی دارد. باید اضافه کرد که در آمریکا سخن از بروز یک رکود جدی در ماه‌های آینده است که این بحران رکود صرفاً مربوط به میزان بدهکاری‌های آمریکا نیست و بحرانی عمیق‌تر و با لایه‌های جدی‌تر است. اما پرسش بزرگی که در حال حاضر برای مردم آمریکا و بلکه مردم جهان مطرح است این است که آیا این رهبران سیاسی که از هر فرصتی برای پیشبرد برنامه‌های فردی و حزبی خود استفاده می‌کنند قادر به حل مشکلات جدی ساختاری اقتصادی هستند یا خیر؟

در این زمینه یک روزنامه آلمانی تصویب طرح توافقی افزایش سقف بدهی‌های آمریکا در کنگره را که دست رئیس‌جمهوری را کاملاً در زمینه اقتصادی بسته است شکست بزرگی برای وی ارزیابی کرده و آن را پایانی بر حکومت اوباما بر آمریکا دانست. روزنامه «زوددویچه سائتونگ» در تحلیلی به قلم «هوبرت وتسل» نوشت: پیروزی اوباما در تصویب طرح توافقی برای غلبه بر بحران بدهی‌های آمریکا در کنگره در حقیقت شکست اوست. به این ترتیب رؤیاهای بلندپروازانه اوباما برای ایجاد دگرگونی در آمریکا بر باد رفت.

اوباما باید بقیه دوره ریاست‌جمهوری‌اش را با نظارت بر صندوق‌های خالی بودجه بگذراند. اوباما باید در نظر داشته باشد که اول آگوست (که مصادف بود با تصویب طرح افزایش سقف بدهی‌های آمریکا) در حقیقت ریاست‌جمهوری وی بر آمریکا خاتمه یافت. البته وی حداقل تا ژانویه ۲۰۱۲ در سمت خود باقی خواهد ماند و اگر مجدداً انتخاب شود چهار سال دیگر هم رئیس‌جمهور آمریکا خواهد بود، اما دوران حکومت کردن او در حقیقت تمام شده است.

زوددویچه در ادامه نوشت: البته با تصویب طرح کنگره مبنی بر افزایش سقف بدهی‌ها در آمریکا از ورشکستگی رسمی دولت آمریکا جلوگیری شد. اما این طرح این کشور را تحت یک نظارت و مدیریت اجباری قرار خواهد داد به‌گونه‌ای که هر دلاری که از اعتبارهای جدید برداشت می‌شود باید در جای دیگری صرفه‌جویی شود.

زوددویچه در ادامه تصریح کرد که اینکه در آینده آمریکا در چه راهی باید پول خرج کند را رئیس‌جمهوری و پارلمان تصمیم‌گیری نمی‌کنند، بلکه یک کمیته دوازده نفره اقتصادی این کار را انجام خواهند داد. با توجه به مانع فولادین که مخالفان افزایش مالیات‌ها در این راستا ایجاد کرده‌اند اوباما دیگر نمی‌تواند به افزایش سقف درآمدهای دولتی امیدوار باشد. این شرایطی است که اوباما بقیه دوران ریاست‌جمهوری‌اش را در آن می‌گذراند. به این ترتیب همه رؤیاهای بلندپروازانه اوباما برای به‌وجود آوردن یک دگرگونی در آمریکا بر باد رفته است.

نویسنده در ادامه با تأکید بر اینکه این طرح تصویب شده در کنگره به مفهوم بدتر شدن بازار شغلی در آمریکا و کم شدن شانس اوپاما برای انتخاب مجدد است نوشت: اوپاما سعی می‌کند این توافق را به عنوان یک پیروزی به نمایش در آورد. این درحالی است که اکثر رقبای جمهوریخواه وی در انتخابات ریاست جمهوری آینده آمریکا از این طرح فاصله گرفته و این پیروزی را در اصل یک شکست برای اوپاما ارزیابی می‌کنند.

لازم به ذکر است براساس لایحه تصویب شده در کنگره سقف بدهی‌های دولت آمریکا به میزان ۲ تریلیون دلار افزایش می‌یابد، اما دولت مجبور است تا در ۱۰ سال آینده به همین میزان هزینه‌های خود را کاهش دهد.

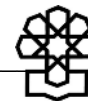
تحلیل پیامدهای بین‌المللی بحران بدهی‌های ملی برای آمریکا

رخ نمودن بحران اقتصادی اخیر که نمونه از وقوع چالش‌های پیاپی پیش روی رهبران آمریکا است موجب شده تا برخی از تحلیلگران روابط بین‌الملل از تغییری تدریجی، اما جدی در منزلت جهانی واشنگتن به عنوان هژمون نظام بین‌الملل سخن به میان آورند.

اعلان تنزل رتبه اعتبار اقتصادی آمریکا در جهان توسط مؤسسه مالی «استاندارد اند پورز» می‌تواند نشانه‌هایی از کم‌رنگ شدن ارگانیک و کارکردهای اقتصادی این ابرقدرت جهانی را نمایان سازد. به گزارش بنگاه خبری «بی‌بی‌سی» در روز شنبه پانزدهم مردادماه، مؤسسه مالی استاندارد اند پورز که از جمله سه نهاد برتر رتبه‌سنجی در جهان به‌شمار می‌آید با انتشار رتبه‌بندی جدید خود اعلام کرده است که ایالات متحده پس از سه دهه از سطح اول اعتبار اقتصادی تنزل کرده و احتمال تنزل در رتبه اعتباری آمریکا در آینده نیز وجود دارد.

به دنبال توافق سیاسی اخیر در آمریکا میان اکثریت جمهوریخواه کنگره و دولت دمکرات باراک اوپاما بر سر استقراض خارجی، برخی از کارشناسان اقتصاد بین‌الملل از فروکاستن احتمال اوج گرفتن دوباره بحران اقتصادی در آمریکا و سپس در جهان خبر داده بودند، اما عمق بحران اقتصادی در شرایط کنونی چشم‌انداز روشنی از وضعیت اقتصادی این کشور پدیدار نمی‌سازد. ازسوی دیگر ظهور و پیچیده‌تر شدن چالش‌های دیگر پیش روی رهبران کاخ سفید در ابعاد مختلف یکی از بغرنج‌ترین شرایط را برای آمریکا در سطح داخلی و خارجی فراهم آورده تا جایی که حتی افول واشنگتن از وضعیت هژمونیک این کشور به یکی از موضوعات مورد توجه تحلیلگران مسائل بین‌المللی بدل گشته است.

با اوج گرفتن بحران سیاسی در آمریکا بر سر تصویب لایحه استقراض خارجی، «نوام چامسکی»

اندیشمند مشهور آمریکایی، با نگاشتن مقاله با عنوان «آمریکا در افول» شرایط کنونی این کشور را ساخته و پرداخته سیاست‌های نادرست سال‌های گذشته رهبران دانسته است. چامسکی با اطلاق عنوان «اپرای طنزآمیز» به مناقشات میان جمهوریخواهان و دمکرات‌ها در مجلس، درهم پیچیدگی شرایط بغرنج دمکراسی پارلمانی آمریکا را ناشی از سیاست‌زدگی تصمیم‌گیرندگانی دانست که برای درمان مشکلات اقتصادی کشور کمترین توجه را به منافع ملی آمریکا معطوف داشته‌اند.

بی‌توجهی تصمیم‌سازان آمریکا به حقوق سیاسی و اقتصادی توده‌ها در برهه بحران اقتصادی که بیکاری، افزایش هزینه‌های زندگی در بخش‌هایی چون بهداشت و درمان و کاهش قدرت خرید شهروندان به مشکلاتی نهادینه شده تبدیل می‌شود تنها به حیات اقتصادی آمریکایی‌ها مربوط نبوده و این کشور را درگیر بحران‌های دامنه‌دار سیاسی و اجتماعی نیز خواهد کرد.

در سطح کلان‌تر نگاهی به کارکردهای دستگاه عظیم اقتصادی آمریکا نشان می‌دهد که در طول سال‌های اخیر این کارکرد سیری نزولی پیموده است. چهار تریلیون دلار کسری بودجه امسال دولت آمریکا و بیش از ۱۴ تریلیون دلار بدهی خارجی را نمی‌توان تنها چالش‌های اقتصادی پیش روی کاخ سفید دانست، زیرا روند افزایش قابل توجه کسری بودجه و بدهی‌های خارجی واشنگتن نشان از وخیم‌تر شدن اوضاع اقتصادی این کشور در سال‌های آینده دارد. همچنین بررسی نمودارهای رشد اقتصادی و رشد تولید ناخالص ملی آمریکا نشان می‌دهد که اقتصاد این کشور از وضعیت مطلوب سال‌های گذشته در حال فاصله گرفتن است.

این موضوع واقعیتی انکارناپذیر است که ایالات متحده آمریکا برای نزدیک به سه دهه بزرگ‌ترین قدرت بین‌المللی بوده است. اقتصاد آمریکا با حدود ۱۵ تریلیون دلار تولید ناخالص داخلی بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا به‌شمار می‌رود. ابزارهای تبلیغاتی چون هالیوود به همراه بنگاه‌های بیشمار رسانه و تولیدات فرهنگی، آمریکا را در مرکزیت قدرت فرهنگی - تبلیغاتی نگاه داشته و حضور نظامی آمریکا همچنان به صورت گسترده در سراسر جهان به چشم می‌خورد. با وجود این روندهای بین‌المللی نشان از این موضوع دارد که جهان به سمت دنیای چندقطبی و پس از آن دنیای بی‌قطبی به پیش می‌رود. افول هژمون با رشد فزاینده دیگر قدرت‌های جهانی همراه شده و سر بر آوردن قدرت‌های نوظهور با به‌وجود آوردن قطب‌های متعدد مفهوم قطب را در گفتمان روابط بین‌المللی مضمحل می‌سازد.

سهم تولید ناخالص داخلی آمریکا که زمانی یک‌چهارم تولید ناخالص جهانی را تشکیل می‌داد آشکارا کاهش یافته و نرخ رشد دیگر غول‌های اقتصادی جهان به‌ویژه در آسیا به دو تا سه برابر نرخ رشد آمریکا رسیده است. در این زمینه موقعیت مالی آمریکا از یک مازاد درآمد ۱۰۰ میلیارد دلاری در سال ۱۳۸۰ ظرف ۶ سال به یک کسری ۲۵۰ میلیارد دلاری تبدیل و کاهش ارزش دلار با

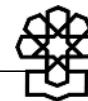
ایجاد تورمی قابل توجه به سرانجام شدن ثروت و قدرت به دیگر نقاط جهان منجر شد. در دیگر عرصه‌ها افزایش ضریب نفوذ رسانه‌های غیرآمریکایی چون «الجزیره» یکه‌تازی فرهنگی - تبلیغاتی و اشنگتن را محدود کرده و هزینه‌های گوناگون حضور گسترده نظامی در جهان رهبران کاخ سفید را به فکر کوتاه کردن پای آمریکا از گلیم گسترده وسیع امنیتی - نظامی این کشور انداخته است. در شرایطی که بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، جنبش‌ها، نهادها و گروه‌های سیاسی و اجتماعی، در کنار رسانه‌ها و کارتل‌های بین‌المللی انحصار بازی را از اختیار دولت - ملت‌ها در جامعه جهانی خارج ساخته‌اند، این تنها رقیبانی مانند چین، روسیه، اتحادیه اروپا و... نیستند که موقعیت هژمونیک آمریکا را تهدید می‌کنند.

سال‌ها پیش «پل کندی» در اثر مشهورش با عنوان «فشار امپراتوری» به طرح این نظریه پرداخت که در نهایت قدرت‌هایی چون ایالات متحده به دلیل پانهادن به عرصه‌ای فراتر از حریم خود تضعیف خواهند شد، همان‌گونه که قدرت‌های گذشته به این سرنوشت دچار شده‌اند. تئوری کندی در مورد اتحاد جماهیر شوروی درست از آب درآمد و بدین ترتیب به نظر می‌رسد هژمونی آمریکا نیز از افولی محتمل برکنار خواهد ماند.

روزشمار بحران بدهی آمریکا

۲۵ خرداد ۱۳۹۰ - «بن برنانکه»، رئیس بانک مرکزی آمریکا هشدار داده که بدهی‌های این کشور به مرز خود نزدیک شده و اگر سقف استقراض به زودی افزایش نیابد، اعتبار ایالات متحده و نظام مالی جهانی به خطر می‌افتد. او گفت اگر کنگره سقف استقراض را از ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار بیشتر نکند، آمریکا رتبه بالای اعتباری AAA خود را از دست می‌دهد و اگر تا اوت آینده توافقی بین قانونگذاران آمریکا حاصل نشود، واشنگتن از انجام تعهداتش باز می‌ماند. «جو بایدن»، معاون رئیس‌جمهور آمریکا و رهبران کنگره درحال مذاکره برای یافتن راه‌حلی که مورد موافقت هر دو حزب باشد، هستند. آنها به دنبال توافقی هستند که کاهش هزینه‌ها را با افزایش سقف بدهی‌ها پیوند دهد.

۲۴ تیر ۱۳۹۰ - باراک اوباما طرحی ۱۰ساله برای کاهش ۴ تریلیون دلاری بدهی آمریکا ارائه کرده است. باراک اوباما از رهبران کنگره آمریکا خواسته که حداکثر تا ۳۶ ساعت آینده به مذاکرات خود درباره افزایش سقف میزان دریافت وام کشورش خاتمه دهند و در این باره به توافق برسند. طرفین هم نتوانستند در پنجمین روز گفتگوهای فشرده، به نتیجه مشخصی دست پیدا کنند. کاخ سفید اعلام کرده است که آقای اوباما روز جمعه یک کنفرانس خبری برگزار خواهد کرد که انتظار می‌رود

محور آن مذاکرات جاری برای کاهش کسری بودجه فدرال و افزایش سقف دریافت وام باشد. دستیاران اعضای ارشد کنگره به رسانه‌های آمریکا گفته‌اند که باراک اوباما گفته است «زمان تصمیم‌گیری فرا رسیده» و از آنها خواسته است که در ظرف ۳۶ ساعت آینده برنامه مشخصی تدوین کنند.

۱ مرداد ۱۳۹۰ - «جان بینر»، رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان آمریکا، باراک اوباما را متهم کرده که درباره کاهش کسری بودجه کلان دولت فدرال جدی نیست و مذاکرات فشرده خود با کاخ سفید را به حالت تعلیق درآورده است. رئیس‌جمهوری آمریکا نیز بینر و متحدانش را به کارشکنی متهم کرده و می‌گوید که طرح «بسیار منصفانه‌ای» را نپذیرفته‌اند.

این درحالی است که نمایندگان ارشد دو حزب دمکرات و جمهوریخواه در مجلس سنای آمریکا پیشنویس طرح کاهش تدریجی حدود ۳ تریلیون دلار از بدهی‌های دولت فدرال را تدوین کرده‌اند که در آن تدابیری برای افزایش فوری درآمد مالیاتی دولت در نظر گرفته شده است. اما رئیس مجلس نمایندگان که هرگونه افزایش مالیات را برای اقتصاد ایالات متحده مخرب می‌داند، این طرح را رد کرده است.

بینر عصر جمعه به وقت واشنگتن و پس از تعطیل شدن بازارهای بورس و اوراق بهادار کشورش، طی نامه‌ای باراک اوباما را متهم کرد که همچنان بر افزایش نرخ مالیات مردم تأکید دارد. رئیس‌جمهوری آمریکا پیش‌تر وعده داده بود که فقط مالیات طبقه ثروتمند را افزایش دهد، اما گفته می‌شود در این مذاکرات از موضع خود تا حدی عقب نشسته است. اوباما همچنین از سوی جناح لیبرال حزب خود متهم شده است که امتیازات زیادی به طرف جمهوریخواه می‌دهد و تلاش کرده است که به‌طور یکجانبه با جان بینر به توافق برسد.

کاخ سفید با صدور بیانیه‌ای اعلام کرده که باراک اوباما همچنین با هرگونه افزایش کوتاه‌مدت سقف استقراض دولت مخالف است.

۳ مرداد ۱۳۹۰ - صندوق بین‌المللی پول به آمریکا هشدار داده که بر اقتصاد رو به بهبود جهان اثر منفی می‌گذارد. صندوق بین‌المللی پول به آمریکا هشدار داد در صورتی‌که به زودی مشکل بدهی‌های خود را بر طرف نکند، اقتصاد این کشور ممکن است دچار شوک بزرگی شود.

اوباما از نمایندگان کنگره خواسته است تا از «بازی‌های سیاسی غیرمسئولانه با اقتصاد آمریکا» خودداری کنند و تیموتی گایتنر، وزیر دارایی آمریکا نیز گفته است که اصولاً فکر کردن به اینکه ماه اوت فرا برسد و کنگره و کاخ سفید به نتیجه‌ای در این زمینه نرسند ناممکن است.

مناقشه طولانی و گسترده اخیر بین کاخ سفید و کنگره آمریکا بر سر افزایش سقف بدهی‌ها و

کاهش کسری بودجه این کشور هر چند که در نهایت با سازش بین طرفین این ماجرا حل شد، اما نگرانی گسترده جهانی را به همراه داشت، این مسئله باعث شد تا ولادیمیر پوتین نخست‌وزیر روسیه در اظهاراتی به انتقاد شدید از وضعیت اقتصادی آمریکا بپردازد.

نخست‌وزیر روسیه اعلام کرد که اقتصاد آمریکا انگل اقتصاد جهان است و انحصارگری دلار تهدیدی علیه کل اقتصاد جهانی خواهد بود. از دیدگاه پوتین، آمریکا در واقع از انحصارگری دلار در جهان بهره می‌برد و به همین دلیل لازم است تا ارزهای دیگری هم در عرصه اقتصاد جهانی وجود داشته باشد.

به عقیده پوتین، ورشکستگی احتمالی آمریکا برای اقتصاد جهانی نتیجه خوبی در پی نخواهد داشت. وی در توضیح دیدگاه خود در این باره گفت: اقتصاد کنونی جهانی شده است و همه کشورها چه بخواهند چه نخواهند به یکدیگر وابسته هستند و اقتصاد آمریکا هم یکی از لوکوموتیوهای اقتصاد جهان محسوب می‌شود و اگر در آنجا مشکلی به وجود آید، نتیجه منفی آن در کل اقتصاد جهان نمود خواهد کرد. مسئله این نیست که برخی کشورها، از جمله روسیه و چین دارای بخش قابل توجهی ذخایر ارزی به شکل دلار هستند، بلکه موضوع اینجاست که وضعیت دلار در کل اقتصاد جهان تأثیر می‌گذارد.

گفتنی است که این ابراز نگرانی درباره وضعیت اقتصادی آمریکا صرفاً محدود به پوتین نیست و بسیاری از مقامات مالی و پولی بین‌المللی در این باره هشدار داده‌اند. از جمله رابرت زولیک، رئیس آمریکایی بانک جهانی با انتقاد شدید از جدال حزبی در آمریکا بر سر موضوع بدهی‌های ملی گفت: آمریکا با آتش بازی می‌کند. وی افزود: شرایط کنونی حاکم بر اقتصاد آمریکا کاملاً خطرناک و بحرانی است و این مسئله موجب بر هم زدن آرامش در اقتصاد جهانی و بازارهای مالی بین‌المللی شده است. رئیس بانک جهانی تصریح کرد، ورشکستگی دولت آمریکا بر زندگی عادی همه شهروندان این کشور تأثیر منفی خواهد گذاشت و اقتصاد جهانی را نیز با چالش‌های زیادی روبرو خواهد کرد. کریستین لاگارد، مدیر کل فرانسوی صندوق بین‌المللی پول نیز چند روز پیش گفته بود که اگر بدهی‌های ملی آمریکا افزایش نیابد، جهان وارد دوران رکود بسیار شدیدی خواهد شد.

۴ مرداد ۱۳۹۰ - باراک اوباما گفت کاهش بودجه شدید مورد نظر جمهوریخواهان، به اقتصاد آمریکا آسیب وارد خواهد کرد. باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا، برخی از نمایندگان جمهوریخواه مجلس نمایندگان ایالات متحده را مقصر در عدم توافق بر سر بحران بدهی‌های این کشور دانست. اوباما در سخنانی که به‌طور زنده از شبکه‌های رادیو و تلویزیونی آمریکا پخش می‌شد گفت که کاهش بودجه شدیدی که جمهوریخواهان در ازای بالا بردن سقف استقراض این کشور خواستار

آن هستند، به اقتصاد آمریکا آسیب وارد خواهد کرد. اواما خواستار راه‌حلی شد که براساس آن از شهروندان آمریکایی مرفه‌تر مالیات بیشتری دریافت شود.

آنچه در مذاکرات طرفین مانع از رسیدن به توافق شده آن است که جمهوریخواهان با هرگونه افزایش مالیات‌ها مخالف هستند، درحالی که دمکرات‌ها مایلند برنامه‌های رفاه اجتماعی و بازنشستگی مورد نظرشان برای افراد مستمند و سالمندان را به اجرا در آورند.

اواما در سخنانش گفت که او و جان بینر رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان در هفته‌های اخیر بر روی پیش‌نویس توافقی در این زمینه کار کرده بودند.

جان بینر رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان آمریکا به گفته اواما چنانچه بر سر این پیش‌نویس توافق حاصل می‌شد، ۴ تریلیون دلار از کسر بودجه دولت آمریکا، با اقاماتی از جمله کاهش بودجه و افزایش مالیات اقشار مرفه و شرکت‌ها در یک دوره ده‌ساله کاهش می‌یافت.

اواما در انتقادی شدید از جمهوریخواهان مجلس نمایندگان گفت: «درحال حاضر تنها دلیلی که این راه‌حل متوازن تبدیل به قانون نشده این است که شمار زیادی از جمهوریخواهان کنگره تنها بر راه‌حل مبتنی بر کاهش بودجه اصرار دارند».

در این حال جان بینر رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان بلافاصله به سخنان اواما واکنش نشان داد و گفت که او خواستار «چک سفید» بوده است. بینر گفت که دوران «ریخت و پاش» دولت آمریکا به سر آمده است. رئیس مجلس نمایندگان آمریکا گفت اگرچه در این مورد که بدهی‌های آمریکا نباید دچار نکول شود با رئیس‌جمهوری هم عقیده است، اما هیچ اشاره‌ای به موافقت احتمالی جمهوریخواهان با افزایش مالیات‌های مورد نظر اواما نکرد.

او در مقابل از نمایندگان دمکرات مجلس نمایندگان خواست با طرح جمهوریخواهان موافقت کنند. چنانچه سقف بدهی‌های دولت آمریکا افزایش نیابد، موجودی خزانه‌داری این کشور برای پرداخت‌ها به پایان می‌رسد و این مسئله موجب افزایش نرخ بهره و در نتیجه تهدید اقتصاد آمریکا و جهان خواهد شد.

صندوق بین‌المللی پول نیز به آمریکا هشدار داد در صورتی‌که به زودی مشکل بدهی‌های خود را برطرف نکند، اقتصاد این کشور ممکن است دچار شوک بزرگی شود. صندوق بین‌المللی پول در گزارش سالیانه‌اش درباره اقتصاد آمریکا، به قانونگذاران این کشور گفته که اگر تا هفته آینده به تصمیمی درباره سقف بدهی‌های این کشور نرسند، ممکن است که مشکل اقتصادی آنها به بازارهای جهانی هم سرایت کند. کاهش هزینه‌های جاری راهی است که صندوق بین‌المللی پول پیش پای آمریکایی‌ها گذاشته است. کنگره آمریکا تا هفته آینده که ماه اوت آغاز می‌شود، فرصت دارد درباره افزایش سطح بدهی‌های این کشور تصمیم بگیرد تا به این ترتیب کسری بودجه آمریکا کم

شده و دولت بتواند هزینه‌های جاری‌اش را تأمین کند.

۵ مرداد ۱۳۹۰ - جان بینر، رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان آمریکا و هری رید، رهبر اکثریت دمکرات مجلس سنا مجبور شده‌اند در طرح‌های خود برای کاهش بدهی عمومی ایالات متحده بازنگری کنند. اداره بودجه کنگره آمریکا پیش‌تر اعلام کرده بود طرح بودجه پیشنهادی این دو نفر دارای اشکالاتی است و ارقام آن با میزان کل صرفه‌جویی اعلام شده منطبق نیست. کسری بودجه آمریکا امسال ۱/۵ تریلیون دلار اعلام شده است. با توجه به بدهی ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلاری ایالات متحده که حد مجاز استقراض دولت است، آمریکا از هفته آینده فاقد منابع مالی لازم خواهد بود.

کاخ سفید خواهان افزایش سقف استقراض است، ولی به‌رغم چند هفته گفتگوی جدی، دمکرات‌ها و جمهوریخواهان کنگره هنوز در این رابطه به توافق نرسیده‌اند.

جمهوریخواهان مجلس نمایندگان چهارشنبه پشت درهای بسته تشکیل جلسه دادند تا طرح بینر را اصلاح کنند، ولی سناتور رید هشدار داد که مجلس سنا این طرح را تصویب نخواهد کرد. جمهوریخواهان و کاخ سفید درباره نحوه کاستن از هزینه‌ها و تأمین منابع مالی لازم مانند افزایش مالیات ثروتمندان اختلاف دارند.

۶ مرداد ۱۳۹۰ - مذاکرات جمهوریخواهان و دمکرات‌های کنگره درباره کسری بودجه آمریکا بی‌نتیجه بوده است. مجلس نمایندگان آمریکا رأی‌گیری درباره طرح جان بینر، رئیس جمهوریخواه این مجلس برای مقابله با بحران کسری بودجه ایالات متحده را عقب انداخته است. طرح پیشنهادی بینر برای مقابله با کسری بودجه آمریکا شامل کاستن از هزینه‌های دولت به میزان ۹۱۷ میلیارد دلار در طول ده سال و افزایش سقف استقراض دولت به میزان ۹۰۰ میلیارد دلار است. دولتمردان آمریکا کمتر از چهار روز فرصت دارند تا راه‌حلی را برای مقابله با کسری بودجه این کشور پیدا کنند. طرح بینر قرار بود در پی به نتیجه نرسیدن گفتگوهای کاخ سفید با رهبران جمهوریخواهان کنگره پنجشنبه بعداز ظهر به رأی گذاشته شود.

تصویب این طرح به ۲۱۶ رأی نیاز دارد که به‌نظر می‌رسد عدم همراهی همه جمهوریخواهان مجلس نمایندگان آمریکا با آقای بینر، علت به عقب‌انداختن رأی‌گیری باشد.

جمهوریخواهان با در اختیار داشتن ۲۴۰ کرسی از ۴۳۵ کرسی مجلس نمایندگان، از اکثریت در این بخش از کنگره برخوردار هستند.

هری رید، رهبر اکثریت دمکرات سنا پیش‌تر هشدار داده بود که در صورت تصویب طرح پیشنهادی بینر، سنا با آن مخالفت خواهد کرد. به گفته رید، طرح جمهوریخواهان مانند «یک پانسمان موقت» است و درمان مشکلات مالی دولت آمریکا نیست. کسری بودجه آمریکا امسال ۱/۵ تریلیون

دلار اعلام شده است. با توجه به بدهی ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلاری ایالات متحده که حد مجاز استقراض دولت است، آمریکا از هفته آینده فاقد منابع مالی لازم خواهد بود. در این صورت، دولت فدرال از بازپرداخت اقساط بدهی‌های خود و حقوق کارکنانش باز خواهد ماند. تحلیلگران مستقل درباره تبعات منفی این رخداد بر اقتصاد آمریکا و جهان هشدار داده‌اند. کاخ سفید خواهان افزایش سقف استقراض است، ولی به‌رغم چند هفته گفتگوی جدی، دمکرات‌ها و جمهوریخواهان کنگره هنوز در این رابطه به توافق نرسیده‌اند.

جمهوریخواهان و کاخ سفید درباره نحوه کاستن از هزینه‌ها و تأمین منابع مالی لازم مانند افزایش مالیات ثروتمندان اختلاف دارند.

جمهوریخواهان می‌گویند در صورت تصویب طرح بینر در مجلس نمایندگان، دمکرات‌ها مسئول تبعات عدم موافقت سنا با آن خواهند بود. جان بینر پنجشنبه گفت: «زمانی که مجلس نمایندگان اقدام کند، سنا دیگر بهانه‌ای برای عمل نکردن به وظیفه اش نخواهد داشت».

باراک اوباما از طرح سناتور رید برای کاهش ۲/۲ تریلیون دلاری از هزینه‌های دولت و افزایش سقف استقراض به میزان ۲ تریلیون و ۷۰۰ میلیارد دلار حمایت کرده است. پیش‌بینی می‌شود طرح رید تا دوشنبه به رأی گذاشته شود. افزایش سقف استقراض دولت آمریکا رخداد بی‌سابقه‌ای نیست. تحلیلگران می‌گویند این موضوع به زورآزمایی جمهوریخواهان با باراک اوباما در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۲ تبدیل شده است. آنها امکان توافق دو حزب در آخرین لحظات را رد نمی‌کنند.

۷ مرداد ۱۳۹۰ - مخالفت اولیه هواداران جنبش اعتراضی تی‌پارتی تصویب طرح جان بینر را عقب انداخت. مجلس نمایندگان آمریکا طرح پیشنهادی جان بینر، رئیس جمهوریخواه این مجلس برای کاهش کسری بودجه ایالات متحده را با یک روز تأخیر تصویب کرده است.

در پی به نتیجه نرسیدن گفتگوهای کاخ سفید با رهبران جمهوریخواهان کنگره بر سر موضوع کسری بودجه و افزایش سقف استقراض دولت، طرح آقای بینر قرار بود پنجشنبه بعداز ظهر به رأی گذاشته شود، اما مخالفت بعضی از هواداران جنبش اعتراضی تی‌پارتی باعث شد، رأی‌گیری درباره این طرح یک روز به عقب بیافتد. دولتمردان آمریکا کمتر از سه روز فرصت دارند تا راه‌حلی را برای مقابله با کسری بودجه این کشور پیدا کنند. طرح بینر در جلسه روز جمعه با ۲۱۸ رأی مثبت در برابر ۲۱۰ رأی منفی دمکرات‌ها تصویب شد. باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا پیش‌تر خواهان مصالحه دمکرات‌ها و جمهوریخواهان در کنگره برای مقابله با کسری بودجه این کشور و افزایش سقف استقراض دولت شده بود. اوباما که جمعه صبح در واشنگتن صحبت می‌کرد هشدار داد وقت چندانی برای تصمیم‌گیری در این باره باقی نمانده است. جان بینر در سخنانی در مجلس نمایندگان گفت: این طرح با هدف ایجاد تعادل در بودجه دولت ایالات متحده تدوین شده است. او درحالی که

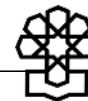
به شدت احساساتی شده بود و با مشت به تریبون می‌کوبید از اعضای این مجلس خواست این طرح را تصویب کنند. طرح پیشنهادی بینر برای مقابله با کسری بودجه آمریکا شامل کاستن از هزینه‌های دولت به میزان ۹۱۷ میلیارد دلار در طول ده سال و افزایش سقف استقراض دولت به میزان ۹۰۰ میلیارد دلار است. به گفته او، راه حل پیشنهادی جمهوریخواهان، راه‌حلی موقت است که مشکل کسری بودجه دولت را تنها برای چند ماه حل می‌کند. دمکرات‌ها که اکثریت مجلس سنا را در اختیار دارند با مخالفت با طرح مصوب در مجلس نمایندگان گفته‌اند به زودی طرح خود را در این مجلس به رأی خواهند گذاشت.

او، با انتقاد از طرح جمهوریخواهان آن را یک راه‌حل موقت دانست. در این صورت، دولت فدرال از بازپرداخت اقساط بدهی‌های خود و حقوق کارکنانش باز خواهد ماند. تحلیلگران مستقل درباره تبعات منفی این رخداد بر اقتصاد آمریکا و جهان هشدار داده‌اند. کاخ سفید خواهان افزایش سقف استقراض است ولی به‌رغم چند هفته گفتگوی جدی، دمکرات‌ها و جمهوریخواهان کنگره هنوز در این رابطه به توافق نرسیده‌اند.

جان بینر و دستیارانش پنجشنبه شب و جمعه با نمایندگان جمهوریخواه هوادار جنبش تی‌پارتی رایزنی کردند تا آنها را به همراهی با طرح پیشنهادی آقای بینر تشویق کنند. گزارش‌ها حاکی است که این نمایندگان جمهوریخواه پس از اطمینان از شدیدتر شدن تدابیر مطرح شده در طرح بینر، با آن موافقت کردند. تصویب این طرح به ۲۱۶ رأی نیاز داشت. جمهوریخواهان با در اختیار داشتن ۲۴۰ کرسی از ۴۳۵ کرسی مجلس نمایندگان، اکثریت این مجلس را در اختیار دارند. پیش‌بینی می‌شود مجلس سنا در طول تعطیلات آخر هفته به طرح پیشنهادی سناتور رید رأی دهند.

تحلیلگران امیدوارند دمکرات‌ها و جمهوریخواهان کنگره در آخرین لحظات با تلفیق طرح‌های جان بینر و هری رید و توافق بر یک راه حل میانه مانع از ورشکستگی ایالات متحده شوند.

۸ مرداد ۱۳۹۰ - درحالی که سیاستمداران، اقتصاددانان و گروه‌های مردمی در داخل و خارج از آمریکا در مورد خطر فروپاشی مالی این کشور هشدار می‌دهند، جنگ قدرت میان جمهوریخواهان و دمکرات‌ها با قوت ادامه دارد. ساعاتی پس از آنکه طرح رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان آمریکا با تلاش‌های فراوان به تصویب رسید، دمکرات‌ها در کاخ سفید و مجلس سنا به شدت با آن مخالفت کردند. رأی سناتورهای دمکرات به طرحی مغایر طرح تصویب شده جمهوریخواهان در مجلس نمایندگان نشان داد خطر ورشکستگی مالی بزرگ‌ترین اقتصاد جهان نیز عاملی برای پایان دادن به جنگ قدرت میان احزاب آمریکایی نیست.

درحالی که به ضرب‌الاجل دوم آگوست، ساعاتی بیشتر باقی نمانده است، طرح جان بینر، رئیس مجلس نمایندگان در مجلس سنا رد شد. در این طرح پیش‌بینی شده بود که طی ۱۰ سال، ۹۱۷ میلیارد دلار از هزینه‌های عمومی دولت آمریکا کاسته شود و سقف بدهی‌های ملی نیز با ۹۰۰ میلیارد دلار افزایش از ۱۴ هزار و ۳۰۰ میلیارد دلار کنونی به ۱۵ هزار و ۲۰۰ میلیارد دلار برسد. این طرح درحالی با خواهش بینر از هم‌حزبی‌های وی به تصویب رسید که پیش از آن، جمهوریخواهان، صرفه‌جویی ۶ هزار میلیارد دلاری و دمکرات‌ها صرفه‌جویی ۴ هزار میلیارد دلاری را پذیرفته بودند. از این رو، تعدادی از جمهوریخواهان مجلس نمایندگان به همراه کاخ سفید و اکثریت دمکرات مجلس سنا، میزان صرفه‌جویی پیش‌بینی شده در طرح بینر را بسیار اندک عنوان کردند و با آن به مخالفت برخاستند. همچنین با توجه به رشد روزانه ۴ میلیارد دلار بدهی‌های ملی آمریکا، رقم ۹۰۰ میلیارد دلاری در طرح بینر فقط برای ۷/۵ ماه، بن‌بست کنونی را به تعویق می‌اندازد.

اکنون با اتخاذ مخالفت قاطع دمکرات‌های کاخ سفید و سنا در برابر مصوبه جمهوریخواهان مجلس سنا، امیدها برای رهایی آمریکا از خطر ورشکستگی مالی کم‌رنگ‌تر شده است. اگر سوم آگوست فرا برسد و تا پیش از آن، سقف بدهی‌ها افزایش نیافته باشد، دولت آمریکا در پرداخت حقوق کارمندان خود و انجام تعهدات مالی خویش به طرف‌های داخلی و خارجی ناتوان خواهد شد. البته برخی از برنامه‌ها نظیر بیمه درمانی افراد کم‌درآمد و فقیر و همچنین پرداخت حقوق پرسنل نظامی و سربازان حداقل تا پایان ماه آگوست ادامه خواهد یافت. اما بخش‌های عمده از مطالبات پیمانکاران نظامی، دولت‌های ایالتی، دارندگان اوراق قرضه دولتی و طلبکاران داخلی و خارجی تا خروج از بحران کنونی، متوقف خواهد شد. همچنین رتبه اعتباری اقتصاد آمریکا کاهش و نرخ بهره برای دریافت وام‌های جدید از سوی دولت آمریکا یا شرکت‌های خصوصی این کشور افزایش خواهد یافت. پیش‌بینی می‌شود فقط از این محل، آمریکا متحمل ضرر ۱۰۰ میلیارد دلاری شود. به‌علاوه، سقوط ارزش دلار محتمل خواهد بود و سرمایه‌گذاران خارجی برای تبدیل دارایی‌های خود از دلار به دیگر کالاهای با ارزش همچون طلا، نفت، یورو یا یوان تلاش خواهند کرد. در چنین وضعیتی، هزینه زندگی در داخل آمریکا افزایش خواهد یافت و طلبکاران دولت این کشور به دلیل کمبود نقدینگی قادر نخواهند بود به فعالیت‌های عادی خود ادامه دهند.

همه این اتفاقات زمانی رخ خواهد داد که دمکرات‌ها و جمهوریخواهان نتوانند مسیری را که پیش از آن به راحتی طی می‌کردند و سقف بدهی‌های ملی را افزایش می‌دادند، این بار طی کنند و برای کسب پیروزی در انتخابات بعدی، منافع ملی آمریکا و آینده اقتصاد جهان را قربانی کنند.

۹ مرداد ۱۳۹۰ - نمایندگان کنگره تا دوم ماه اوت فرصت دارند تا در مورد افزایش سقف استقراض دولت به توافق برسند. احزاب سیاسی رقیب در آمریکا ابراز خوشبینی کرده‌اند که بتوانند تا روز

سه‌شنبه این هفته بر سر افزایش سقف استقراض دولت آمریکا به توافق برسند.

باراک اوباما از چند هفته پیش سخت در تلاش بوده است که سقف استقراض وزارت خزانه‌داری ایالات متحده را از سطح فعلی ۱۴ هزار و ۳۰۰ میلیارد دلار، به اندازه‌ای افزایش دهد که تا پایان سال ۲۰۱۲ میلادی نیاز مجدد به این کار نباشد. در صورت افزایش نیافتن این میزان تا روز سه‌شنبه، دولت آمریکا قادر به پرداخت بدهی‌های خود نخواهد بود. میچل مک کانل، رهبر حزب جمهوریخواه در مجلس سنا گفت پس از دیدار و گفتگو با جو بایدن، معاون رئیس‌جمهوری آمریکا، اکنون به نظر می‌رسد احتمال رسیدن به توافق بر سر افزایش سقف استقراض دولت آمریکا در حد ۳ هزار دلار بیشتر از میزان فعلی، بسیار قوی‌تر از گذشته شده است.

با این حال نمایندگان حزب دمکرات و اعضای دولت هشدار داده‌اند که هنوز جزئیات چنین توافقی به تأیید نهایی نرسیده است.

خبرگزاری آسوشیتدپرس گزارش داد که احتمالاً اکنون طرحی در حال شکل گرفتن است که براساس آن سقف استقراض دولت آمریکا در ازای کاهش ۱ هزار میلیارد (یک تریلیون) دلاری از هزینه‌های دولت افزایش می‌یابد.

سپس یک هیئت مشترک از نمایندگان کنگره آمریکا پس از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در سال آینده، موظف خواهد شد بسته پیشنهادی جدیدی را برای کاهش هزینه‌های بخش‌های دولتی و عمومی در این کشور معرفی کند.

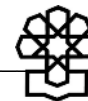
در همین حال در یکی از تازه‌ترین مواردی که حکایت از افزایش نگرانی‌ها در این زمینه دارد، نیروهای ارتش آمریکا که اکنون در حال خدمت در افغانستان هستند از دریاسالار مایک مولن، رئیس ستاد مشترک ارتش آمریکا در مورد پرداخت حقوقشان در آینده سؤال کرده‌اند.

در مذاکراتی که در روزهای اخیر بین نمایندگان دو حزب دمکرات و جمهوریخواه صورت گرفته، هر دو حزب پیشنهادهای طرف مقابل را برای خروج از بحران رد کرده‌اند.

باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا در روزهای اخیر چندین بار تأکید کرده است که هرگونه توافقی بر سر افزایش سقف استقراض دولت آمریکا باید با توافق کامل نمایندگان هر دو حزب همراه باشد.

جمهوریخواهان با افزایش نرخ‌های مالیاتی طبقه ثروتمند مخالفت کرده‌اند. رهبران حزب جمهوریخواه در کنگره آمریکا از «تعامل کامل» با کاخ سفید درباره افزایش میزان استقراض دولت آمریکا خبر داده، اما مقام‌های ارشد حزب دمکرات به این موضع آنها ابراز تردید کرده‌اند.

باراک اوباما از چند هفته پیش سخت در تلاش بوده است که سقف استقراض وزارت

خزانه‌داری ایالات متحده را از سطح فعلی ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار، به اندازه‌ای افزایش دهد که تا پایان سال ۲۰۱۲ میلادی نیاز مجدد به این کار نباشد.

تحقق این امر به موافقت کنگره نیاز دارد، ولی به علت کنترل مجلس نمایندگان توسط حزب جمهوریخواه و عدم اکثریت قاطع دمکرات‌ها در مجلس سنا، این درخواست رئیس‌جمهوری آمریکا و وزیر خزانه‌داری وی تاکنون برآورده نشده است.

همزمان با اوج‌گیری حملات لفظی متقابل طرفین در کنگره، میچل مک کانل، رهبر اقلیت جمهوریخواه در سنا، از «تعامل کامل» با مقام‌های کاخ سفید برای یافتن راه خروج از بن‌بست خبر داده است.

او روز شنبه در یک کنفرانس خبری در واشنگتن گفت: «من اطمینان دارم و خوشبین هستم که ما در آینده بسیار نزدیک به یک توافق دست پیدا خواهیم کرد و این بحران را در راستای تأمین منافع مردم آمریکا حل و فصل خواهیم کرد».

جان بینر، رئیس جمهوریخواه مجلس نمایندگان، که تاکنون از هرگونه عقب‌نشینی از موضعش خودداری کرده، نیز پیش‌بینی کرد که در این زمینه توافقی به‌دست خواهد آمد.

این درحالی است که سناتور هری رید، رهبر اکثریت دمکرات در سنا، با اظهار تردید به این سخنان، گفته است که شماری از چهره‌های جمهوریخواه در سنا در این مذاکرات از رهبرشان فعال‌تر و سازنده‌تر عمل کرده‌اند.

مهلت افزایش سقف استقراض آمریکا سه‌شنبه (دوم ماه اوت) است که در صورت عدم تحقق آن، دولت فدرال از هفته آینده فاقد منابع مالی لازم خواهد بود.

در این صورت، دولت فدرال از بازپرداخت اقساط بدهی‌های خود و حقوق کارکنانش باز خواهد ماند. ۴۳ سناتور جمهوریخواه با طرح پیشنهادی سناتور هری رید برای افزایش میزان استقراض دولت مخالفت کردند. ناظران هشدار داده‌اند که بروز بحرانی تازه در بزرگ‌ترین اقتصاد جهان می‌تواند برای سایر کشورها نیز پیامدهای جدی داشته باشد.

دمکرات‌ها برای متوازن کردن کسری بودجه، خواهان افزایش نرخ‌های مالیاتی طبقه ثروتمند هستند و این کار را برای تأمین درآمدهای دولت ضروری می‌دانند.

اما جمهوریخواهان می‌گویند که افزایش نرخ‌های مالیاتی به رشد اقتصادی کشور لطمه خواهد زد و میزان بیکاری را افزایش خواهد داد. ۴۳ سناتور جمهوریخواه روز شنبه با طرح پیشنهادی سناتور هری رید برای افزایش میزان استقراض دولت مخالفت کردند.

براساس این طرح، دولت می‌تواند که سطح استقراض را در دو نوبت هریک به میزان یک تریلیون و ۲۰۰ میلیارد دلار افزایش دهد بدون اینکه به اجازه مجدد کنگره نیازی داشته باشد، در

مقابل دولت باید ۲ تریلیون و ۴۰۰ میلیارد دلار از هزینه‌های عمومی بکاهد.

چهار سناتور جمهوریخواه میانه‌رو از طرح سناتور رید حمایت کردند، اما این طرح حد نصاب لازم برای آغاز رسمی بررسی آن در صحن سنا را کسب نکرد.

از سوی دیگر، مجلس نمایندگان آمریکا بعد از ظهر جمعه به وقت واشنگتن با ۲۱۸ رأی موافق در برابر ۲۱۰ رأی مخالف طرح پیشنهادی جان بینر، رئیس جمهوریخواه این مجلس را تصویب کرد که سنا و کاخ سفید آن را رد کردند.

بر اساس مصوبه مجلس نمایندگان، سقف استقراض آمریکا به‌طور موقت تا ماه فوریه سال آینده ۹۰۰ میلیارد دلار افزایش پیدا خواهد کرد.

کاخ سفید در بیانیه اش نسبت به پیامدهای افزایش موقتی سقف استقراض هشدار داده و گفته است که آمریکا چند ماه دیگر مجدداً با «بحران سقف استقراض» مواجه خواهد شد.

بر اساس طرح جان بینر، در صورتی سقف استقراض آمریکا بار دیگر افزایش پیدا خواهد کرد که در قانون اساسی این کشور «متمم بودجه متوازن» گنجانده شود که دولت را به حفظ توازن بودجه موظف می‌کند. بنابر این مصوبه، حدود ۹۱۷ میلیارد دلار از هزینه‌های دولت فدرال کاسته می‌شود. تمام نمایندگان حزب دمکرات و ۲۲ نماینده جمهوریخواه به این مصوبه رأی منفی دادند.

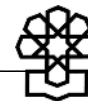
۱۰ مرداد ۱۳۹۰ - باراک اوباما رئیس‌جمهور آمریکا می‌گوید که رهبران دمکرات‌ها و جمهوریخواهان در کنگره به توافقی برای افزایش سقف بدهی دست یافته‌اند تا دولت از بازپرداخت بدهی‌هایش پس از روز دوم اوت بازماند.

او گفت که بر اساس این توافق هزینه‌های دولت طی ۱۰ سال آینده یک تریلیون دلار (هزار میلیارد دلار) کاهش خواهد یافت و کمیته‌ای ایجاد خواهد شد تا در ماه نوامبر پیشنهاد تازه‌ای برای کاهش بیشتر هزینه‌ها ارائه کند. این طرح باید به تصویب کنگره برسد. سقف بدهی کنونی آمریکا ۳/۱۴ تریلیون دلار است. مهلت افزایش سقف استقراض آمریکا سه‌شنبه (دوم ماه اوت) است که در صورت عدم تحقق آن، دولت فدرال از این هفته فاقد منابع مالی لازم خواهد بود.

در این صورت، دولت فدرال از بازپرداخت اقساط بدهی‌های خود و تأمین بعضی از سایر هزینه‌ها مانند حقوق کارکنانش باز خواهد ماند.

اوباما یکشنبه بعد از ظهر در کاخ سفید گفت: «می‌خواهم اعلام کنم که رهبران دو حزب در هر دو شاخه کنگره به توافقی دست یافته‌اند که از کسری بودجه خواهد کاست و مانع ناتوانی دولت در پرداخت بدهی‌هایش خواهد شد، موضوعی که تأثیری ویرانگر بر اقتصاد ما می‌داشت.»

رئیس‌جمهور آمریکا گفت این معامله‌ای که او می‌خواست نیست، اما اشاره کرد که این طرح گامی

جدی در جهت کاهش کسری بودجه برمی‌دارد. دمکرات‌ها و جمهوریخواهان در واشنگتن در مذاکرات خود برای یافتن طرحی در زمینه کاهش هزینه‌ها و افزایش سقف استقراض به بن‌بست خورده بودند. اوپاما گفت که این فرایند پر هرج و مرج و «بیش از حد طولانی» بوده است. او از اعضای دو حزب خواست به طرح مورد توافق رهبران کنگره رأی دهند.

جان بینر رئیس مجلس نمایندگان، که در کنترل جمهوریخواهان است، اظهار امیدواری کرد رأی‌گیری در اسرع وقت انجام شود. او گفت: این بهترین معامله ممکن نیست، اما نشان می‌دهد ما چقدر شرایط بحث در واشنگتن را عوض کرده‌ایم. ناظران هشدار داده‌اند که بروز بحرانی تازه در بزرگ‌ترین اقتصاد جهان می‌تواند که برای سایر کشورها نیز پیامدهای جدی داشته باشد. دو طرف بر سر نحوه کاهش هزینه‌های دولت مانند افزایش مالیات شرکت‌ها یا کاستن از هزینه برنامه‌های خدمات عمومی دچار اختلافات سیاسی و عقیدتی هستند.

بعد از هفته‌ها جدال شدید سیاسی در آمریکا، سرانجام غروب روز یکشنبه به وقت شرق آمریکا اعلام شد که کاخ سفید و کنگره در مورد کاهش هزینه‌های عمومی به توافق رسیدند. رسانه‌های آمریکایی خبر دادند که رهبران جمهوریخواه و دمکرات در آخرین ساعات باقی‌مانده برای جلوگیری از اعلام ورشکستگی آمریکا، در مورد صرفه‌جویی ۱ تریلیون دلاری در مدت زمان ده‌ساله به توافق رسیدند. با این توافق، چنین به‌نظر می‌رسد که راه برای افزایش سقف بدهی‌های ملی آمریکا باز خواهد شد. اگر تا صبح روز سه‌شنبه، دوم آگوست، مجوز افزایش سقف بدهی‌های ملی آمریکا صادر نشود، دولت آمریکا برای پرداخت حقوق کارمندان و اجرای دیگر تعهدات مالی خود از جمله پرداخت بدهی‌های خویش پولی در خزانه نخواهد داشت. البته توافق رهبران کنگره باید در مجالس نمایندگان و سنا به تصویب برسد و در زمان باقی‌مانده توسط باراک اوپاما، رئیس‌جمهوری آمریکا امضا شود. این رو به‌نظر می‌رسد روند تصویب توافق اخیر در کنگره با مشکل طی شود. در مجلس نمایندگان، حدود ۵۰ نفر از فراکسیون ۲۴۰ نفره جمهوریخواه به جریان تند و افراطی تی‌پارتی تعلق دارند. حامیان این جریان به‌شدت مخالف افزایش مالیات‌ها، مداخله دولت در اقتصاد و رشد فزاینده هزینه‌های عمومی دولت هستند. از این‌رو جلب نظر حامیان تی‌پارتی در مجلس نمایندگان برای سران حزب جمهوریخواه از جمله جان بوئزر، رئیس مجلس نمایندگان دشوار خواهد بود. همین وضعیت نیز به شکل ضعیف‌تر در جناح لیبرال حزب دمکرات دیده می‌شود.

چهره‌های کلیدی دمکرات و جمهوریخواه در کاخ سفید و کنگره به اتفاق، مصالحه جدید را اقدامی از روی اجبار توصیف کردند و ناخرسندی خویش را از آن بیان داشتند. این اظهارات بیانگر آن است که مشکل بودجه و بدهی کلان این کشور حل نشده، بلکه به‌طور موقت به تعویق افتاده است. با توجه به رشد سرسام‌آور هزینه‌های عمومی آمریکا در یک دهه گذشته و افزایش مداوم

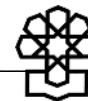
تعهدات مالی این کشور، پایبندی به صرفه‌جویی ۱۰۰ میلیارد دلاری طی ۱۰ سال، برای ملت و دولت آمریکا که به شدت به ولخرجی اعتیاد پیدا کرده‌اند، دشوار به نظر می‌رسد. آمریکا در حال حاضر فقط برای اداره دو جنگ در افغانستان و عراق سالیانه بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار هزینه می‌کند. همچنین برخی اقتصاددانان آمریکایی هشدار داده‌اند که اتخاذ سیاست‌های ریاضتی از جانب دولت آمریکا، این کشور را در میان مدت دچار رکود می‌کند و برای خروج از این وضعیت، دولت آمریکا باید بار دیگر به سیاست انبساطی و تزریق پول روی آورد.

از این رو حتی اگر توافق انجام گرفته بین دمکرات‌ها و جمهوریخواهان به قانون تبدیل شود، مشکل این کشور حل نمی‌شود، بلکه آمریکا را مقروض‌تر خواهد کرد. در نیم قرن گذشته، بیش از ۷۰ بار سقف بدهی‌های آمریکا افزایش یافته است و بعید به نظر می‌رسد تا آینده قابل پیش‌بینی، این روند متوقف شود.

مجلس نمایندگان کنگره آمریکا طرحی را برای بالا بردن سقف استقراض برای جلوگیری از عدم توانایی دولت در پرداخت بدهی‌هایش تصویب کرده است.

این طرح با ۲۶۹ رأی مثبت در برابر ۱۶۱ رأی منفی تصویب شد. این طرح اکنون باید به تصویب مجلس سنا برسد و توسط رئیس‌جمهور امضا شود تا جنبه قانونی پیدا کند. این طرح سقف بدهی را که اکنون ۳/۱۴ تریلیون دلار است به میزان ۴/۲ تریلیون دلار بالا می‌برد و طی ده سال آینده تقریباً به همین میزان از هزینه‌های دولت می‌کاهد. آمریکا ۵/۱ تریلیون دلار کسری بودجه دارد و بدهی عمومی این کشور در ماه مه به ۱۴ تریلیون و ۳۰۰ میلیارد دلار رسید که حد مجاز استقراض دولت این کشور است. در ماه‌های اخیر بحث بر سر بالا بردن سقف بدهی عمق شکاف‌های عقیدتی موجود میان دو حزب را بیش از هر زمان نمایان کرد و چشم‌انداز تصویب این طرح در حالی روشن‌تر شده است که دولت می‌گوید در صورت عدم افزایش سقف بدهی، از روز دوم اوت قادر به پرداخت بعضی هزینه‌ها نخواهد بود.

جمهوریخواهان به ویژه اعضای جنبش راست‌گرای موسوم به «تی‌پارتی» که سال گذشته به کنگره راه پیدا کردند، با افزایش هزینه‌های عمومی و افزایش مالیات شرکت‌ها و کسب‌وکارها مخالفند و از سوی دیگر طیف لیبرال حزب دمکرات هم با کاهش هزینه‌های تأمین اجتماعی و مزایای درمانی سالمندان و اقشار کم‌درآمد موافق نیست. بازارهای مالی آمریکا هفته گذشته به خاطر نگرانی بر سر بن‌بست ایجاد شده در مذاکرات کسری بودجه روند نزولی داشت، اما واکنش بازارها به خبرهای روز دوشنبه مثبت بود. طرح تصویب شده در مجلس نمایندگان شامل این تدابیر خواهد بود:

- کاهش هزینه‌های دولت آمریکا به میزان ۴/۲ تریلیون دلار طی یک دوره ده‌ساله،

- ایجاد کمیته‌ای مشترک از اعضای دو حزب جمهوریخواه و دمکرات در کنگره برای پیشنهاد راه‌های کاهش هزینه‌های دولت،

- افزایش دوماه‌ای سقف استقراض دولت.

مجلس نمایندگان در اختیار جمهوریخواهان است و هواداران تی‌پارتی در آن نقش مهمی دارند. در مقابل کنترل مجلس سنا در اختیار حزب دمکرات است.

۱۲ مرداد ۱۳۹۰- نوسان شدید، بی‌ثباتی معاملات و سقوط ارزش سهام باعث شد سرمایه‌گذاران در سراسر جهان در ۷ روز، ۲۵۰۰ میلیارد دلار زیان کنند. همچنین، سرمایه‌گذاران از به مخاطره‌افکندن هرچه بیشتر دارایی‌های خود در بازارهای بورس نگران هستند.

کارشناسان معتقدند هراس از گسترش بحران بدهی‌ها در آمریکا و اروپا، به بازارهای بورس کشیده شده و باعث سقوط ارزش شاخص‌ها در بازارهای بورس جهان شده است. مسئله کاهش شدید ارزش بورس‌های بین‌المللی به‌ویژه پس از کاهش رتبه اعتباری آمریکا رخ داد.

برای نخستین بار طی یک صد سال اخیر، رتبه اعتباری آمریکا کاهش یافت. مؤسسه اعتبارسنجی استاندارد اند پورز، یکی از سه مؤسسه اصلی اعتبارسنجی جهان، رتبه اعتباری آمریکا را از AAA به AA+ کاهش داد. این مؤسسه اعلام کرد، با وجود توافق اخیر در کنگره آمریکا در خصوص کاهش کسری بودجه و بدهی‌های ملی، امکان غلبه این کشور بر مشکلات ناشی از فقدان توازن در بودجه وجود ندارد، به همین دلیل، اعتبار مالی آمریکا برای بازپرداخت تعهداتش زیر سؤال رفته است.

کاهش رتبه اعتباری آمریکا ضربه سهمگینی به اقتصاد این کشور وارد می‌کند و تأثیرات جهانی نیز خواهد داشت. با اینکه آمریکا بدهکارترین کشور جهان شناخته می‌شود، اما به دلیل ریسک اندک اقتصاد، بیشترین سرمایه‌ها را به خود جلب کرده است. در میان حدود ۲۰۰ کشور جهان، آمریکا در صدر توجه کشورها و سرمایه‌داران خصوصی برای سرمایه‌گذاری یا خرید اوراق بهادار قرار داشته است، زیرا براساس گزارش‌های مؤسسات اعتبارسنجی، امکان حفظ اصل و فرع سرمایه‌ها در آمریکا در بالاترین سطح قرار داشته است. این موضوع سبب شده است تا نرخ بهره وام‌های دولت آمریکا یا شهروندان این کشور پایین باقی بماند.

اما اکنون با نمودار شدن تزلزل در اعتبار مالی آمریکا، دیگر کشورها و سرمایه‌گذاران نمی‌توانند در خصوص دریافت اصل و فرع سرمایه‌های خود اطمینان داشته باشند. جدال نفس‌گیر جمهوریخواهان و دمکرات‌ها بر سر افزایش سقف بدهی‌های دولتی و کاهش کسری بودجه نشان داد که ورشکستگی بزرگ‌ترین اقتصاد جهان نیز دور از انتظار نخواهد بود. کاخ سفید و کنگره

توافق کردند طی ۱۰ سال، ۲ تریلیون و ۴۰۰ میلیارد دلار به سقف بدهی‌ها بیافزایند و تقریباً به همین میزان نیز از کسری بودجه بکاهند. با وجود این، تردیدهای جدی در مورد اراده و توانمندی دولتمردان آمریکایی برای حذف صدها میلیارد دلار از برنامه‌های رفاه اجتماعی و غلبه بر بیماری مزمن و لخرچی در آمریکا وجود دارد.

بسیاری از شواهد گویای آن است که در سال‌های آینده، هزینه‌های عمومی در آمریکا همچنان سیر صعودی خود را طی خواهد کرد و بر کسری بودجه افزوده خواهد شد. در چنین وضعیتی، رسیدن بدهی‌های ملی این کشور به سقف مجاز در زمان کوتاهی محتمل خواهد بود. این موضوع نگرانی مؤسسات اعتبارسنجی همچون استاندارد اند پورز را به دنبال آورده است.

با کاهش یک درجه رتبه اعتباری آمریکا، نرخ بهره بدهی‌های آمریکا افزایش خواهد یافت و دولت آمریکا مجبور خواهد بود بابت بدهی‌های خود، پول بیشتری را به‌عنوان بهره به طلبکاران پرداخت کند. همچنین دریافت وام‌های جدید برای دولت آمریکا دشوارتر خواهد شد و این دو موضوع، سیستم مالی دولت آمریکا را بیش از پیش تحت فشار قرار خواهد داد. ضمن اینکه با این تحولات، سقوط ارزش دلار در برابر ارزهای معتبر بین‌المللی سرعت خواهد گرفت و دولت آمریکا به لحاظ سیاسی و حیثیتی دچار مشکل خواهد شد. هریک از این مشکلات در عین حال بر اقتصاد جهانی تأثیر منفی برجای خواهد گذاشت و بر رکود در بازارها خواهد افزود.

۲۱ مرداد ۱۳۹۰- درحالی که با انتشار خبر کاهش رتبه اعتباری آمریکا، شوک بزرگی به اقتصاد جهان وارد شد، رئیس‌جمهوری این کشور، اروپایی‌ها و ژاپنی‌ها را مسئول سقوط شدید ارزش سهام قلمداد کرد. باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا در میشیگان گفت: کاهش شدید ارزش سهام در آمریکا به دلیل وضعیت اقتصاد جهان، بدهی‌های اروپا و سونامی ژاپن بروز کرده است. البته وی در عین حال پذیرفت که رقابت سیاسی در کنگره آمریکا نیز به وخامت اوضاع اقتصادی در این کشور افزوده است.

در روزهای اخیر و با سقوط آزاد در بازارهای سرمایه در جهان، دولتمردان در تلاشند خود را از زیر بار سنگین مسئولیت خارج کنند و دیگران را به بی‌کفایتی و بی‌تدبیری متهم نمایند. در داخل آمریکا، رهبران دمکرات، جمهوریخواهان را مقصر معرفی می‌کنند و رهبران جمهوریخواه، دمکرات‌ها را مسبب کاهش رتبه اعتباری آمریکا می‌دانند. در این میان، اوباما که قصد دارد سال آینده در انتخابات ریاست‌جمهوری شرکت کند، انگشت اتهام را به فراسوی مرزی آمریکا نشانه رفته و شرکای اقتصادی واشنگتن در اروپا و ژاپن را مقصر اعلام کرده است. درحالی که بحران کنونی، ادامه بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۷-۲۰۰۸ آمریکا است و برخلاف اظهارات اوباما، این

جهان است که از وخامت اوضاع مالی آمریکا متضرر شده است. این کشور به تنهایی بیش از ۲۳ درصد تولید ناخالص داخلی جهان را تولید می‌کند و با بیش از ۱۴ میلیارد دلار بدهی، بزرگ‌ترین بدهکار جهان به‌شمار می‌آید. بسیاری از کشورهای جهان، اوراق قرضه دولت آمریکا را خریداری کرده‌اند و واحد پول ملی آمریکا، دلار، از سوی اغلب کشورهای جهان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از این رو، هرگونه تلاطم در بازارهای مالی آمریکا، اقتصاد جهان را با نوسانات شدیدی مواجه می‌سازد.

در طول چهار سال گذشته، امواج بحران مالی هر دو سوی اقیانوس‌های آتلانتیک و پاسفیک را درنوردیده است. به عبارت دیگر، ابتدا بازارهای مالی آمریکا دچار زلزله شد و در مدت زمان کوتاهی، امواج آن به شکل سونامی اقتصادی، با سواحل اروپا و آسیا برخورد کرد. آن گاه امواج ناشی از این برخورد به سوی آمریکا حرکت کرد و بحرانی بدتر از بحران نخست را برای این کشور به دنبال آورد. درهم تنیده شدن بازارهای سرمایه در جهان طی سه دهه گذشته که از آن به‌عنوان جهانی شدن اقتصاد یاد می‌شود، کشورهای اروپایی، آمریکایی و آسیایی را درون یک کشتی قرار داده است که اگر یکی از این کشورها مرتکب اشتباه شود، دیگران را نیز با خود به زیر آب می‌کشد. از آنجا که آمریکا سنگین‌وزن‌ترین مسافر این کشتی است، بیشترین مسئولیت را نیز در حفظ کشتی برعهده دارد. از این رو، مقصر خطاب کردن دیگران در بروز بدترین بحران اقتصادی ۸۰ سال اخیر از جانب رئیس‌جمهوری آمریکا صرفاً جنبه تبلیغاتی دارد و نمی‌تواند در واقعیت‌های موجود اقتصاد بین‌الملل تغییری ایجاد نمایند. ضمن اینکه اوباما به‌طور غیررسمی رهبر حزب دمکرات در آمریکا شناخته می‌شود و بخشی از لجبازی‌های سیاسی در واشنگتن به نحوه تعامل سیاسی وی با رقبای جمهوریخواه برمی‌گردد.

کاهش رتبه اعتباری آمریکا ضربه سنگینی به اعتبار بین‌المللی این کشور وارد کرده است. کاهش رتبه اعتباری آمریکا توسط مؤسسه اعتبارسنجی «استاندارد اند پورز» اعلام شد و زمینه سقوط بی‌سابقه سهام در بازارهای مالی آمریکا، اروپا و آسیا را فراهم ساخت. این مسئله باعث شد دمکرات‌های حاکم در کاخ سفید و اکثریت جمهوریخواه حاکم در مجلس نمایندگان، یکدیگر را مسئول این ضربه حیثیتی معرفی کنند. باراک اوباما رئیس‌جمهور آمریکا در جمع خبرنگاران، مسئولیت کاهش اعتبار مالی را متوجه سران کنگره کرد و گفت: اختلاف در کنگره باعث شد تا اعتبار مالی آمریکا آسیب ببیند. اوباما تصریح کرد که اشکال در نداشتن طرح و برنامه نیست، بلکه فقدان اراده سیاسی در واشنگتن برای حل مشکلات است که اعتبار مالی آمریکا را کاهش داده است. جمهوریخواهان نیز متقابلاً باراک اوباما را مسئول بحران اقتصادی آمریکا می‌دانند. نمایندگان جمهوریخواه کنگره آمریکا خواستار کناره‌گیری «تیموتی گایتنر»، وزیر دارایی این کشور شده‌اند.

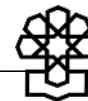
وزیر دارایی آمریکا در واکنش به این درخواست جمهوریخواهان اعلام کرد قصد کناره‌گیری ندارد و تأکید کرد برنامه‌های اقتصادی دولت باراک اوباما را با جدیت ادامه می‌دهد.

آمریکا به‌عنوان بزرگ‌ترین قدرت اقتصادی، از سال ۱۹۱۷ در مقام نخست رتبه اعتبار مالی جهان قرار دارد. مؤسسه استاندارد اند پورز، پس از رأی مثبت کنگره آمریکا به افزایش سقف بدهی‌های آمریکا، رتبه این کشور را کاهش داده است. آمریکا در حال حاضر بیش از ۱۴ تریلیون دلار بدهی دارد و بدهکارترین کشور دنیا به‌شمار می‌آید. آمریکا همچنین ۱ تریلیون و ۵۰۰ میلیارد دلار کسری بودجه دارد. مؤسسه استاندارد اند پورز، یکی از سه مؤسسه معتبر اعتبارسنجی مالی در جهان است و دو مؤسسه دیگر، «فیتچ» و «مودی» اعلام کرده‌اند که همچنان آمریکا را دارنده مقام نخست اقتصادی جهان می‌دانند.

اما کاهش رتبه اعتباری آمریکا توسط مؤسسه استاندارد اند پورز، تأثیر خود را در بازارهای مالی گذاشت و حتی سخنان امیدوارکننده باراک اوباما در بهبود شرایط اقتصادی آمریکا نیز نتوانست از تداوم سقوط ارزش سهام در بازارهای مالی جلوگیری کند. سقوط ارزش سهام به معنای این است که سرمایه‌گذاران اعتماد خود را به بهبود اقتصاد بحران‌زده آمریکا از دست داده‌اند و در حال خارج کردن سرمایه‌های خود از آمریکا هستند. البته گزارش مؤسسه اعتبارسنجی استاندارد اند پورز، تنها بر بازارهای مالی تأثیر نگذاشته است و افکار عمومی آمریکا نیز به این گزارش واکنش نشان دادند. مؤسسه نظرسنجی گالوپ در جدیدترین نظرسنجی گزارش داد محبوبیت اوباما به ۴۱ درصد سقوط کرده است که یک رکورد در دوران ریاست‌جمهوری وی محسوب می‌شود. محبوبیت اوباما حتی در ایالت‌هایی که رأی مردم منجر به پیروزی او در انتخابات گذشته شد، کمتر از ۵۰ درصد است. در ایالت «آیداهو» تنها ۲۷ درصد مردم از اوباما رضایت دارند. جمهوریخواهان نیز در این نظرسنجی، وضعیتی بهتر از اوباما ندارند. نظرسنجی مشترک شبکه CBS و روزنامه نیویورک تایمز نشان می‌دهد که ۸۱ درصد از شهروندان آمریکایی، از عملکرد مجالس قانونگذاری کشورشان راضی نیستند. به‌طور مشخص، ۷۲ درصد از پاسخ‌دهندگان، رویکرد حزب جمهوریخواه را در زمینه مشکل بودجه، رد می‌کنند.

۲۳ مرداد ۱۳۹۰- آمریکا به دنبال اقتصاد آشفته که در نهایت پس از یک قرن منجر به کاهش رتبه اعتباری آن از سوی مؤسسه اعتبارسنجی استاندارد اند پورز شد، درصدد است تا در عوض بهبود شرایط نابسامان اقتصادی خود، این مؤسسه را به دلیل این اقدام به چالش بکشد.

خبرگزاری فرانسه روز یکشنبه از نیویورک گزارش داد کمیسیون امنیت و معاملات ارزی آمریکا SEC قرار است تحقیقاتی در ارتباط با چگونگی عملکرد مؤسسه اعتبارسنجی استاندارد اند

پورز در کاهش رتبه اعتباری این کشور به عمل آورد.

این گزارش به نقل از نشریه «والاستریت ژورنال» حاکی است مقامات آمریکایی پس از آنکه رتبه اعتباری این کشور از «تریپل ای» (AAA) به «دبل ای پلاس» (AA+) کاهش یافت این مؤسسه را مورد حمله قرار دادند. مقامات آمریکایی مدعی‌اند که این مؤسسه اعتبارسنجی در نحوه محاسبات خود در پایین آوردن رتبه اعتباری این کشور نزدیک به ۲ هزار میلیارد دلار مرتکب خطا شده است. این درحالی است که مؤسسه استاندارد اند پورز بر نتیجه تحلیل‌های خود از اوضاع اقتصادی نابسامان آمریکا که منجر به کاهش این رتبه اعتباری شد، ایستاده است.

کمسیون فوق در نظر دارد تا تحقیقاتی را درباره الگوی محاسباتی که از سوی استاندارد اند پورز به کار گرفته شده و منجر به حقارت اقتصادی آمریکا در عرصه جهانی شد، صورت دهد.

مؤسسه اعتبارسنجی استاندارد اند پورز اعلام داشت کاهش رتبه اعتباری بلندمدت آمریکا در پی شکاف در بین قانونگذاران آمریکایی برای کاهش بدهی ۴ هزار میلیارد دلاری طی ۱۰ سال صورت گرفت. مناقشه طولانی‌مدت بین دولتمردان و سیاستمداران آمریکایی در نهایت به توافق ۲ هزار میلیارد دلاری طی مدت یاد شده انجامید. گفتنی است در پی کشمکش‌های طولانی بین کنگره و سنای آمریکا در افزایش سقف بدهی این کشور که به حد مجاز ۳/۱۴ تریلیون دلار رسید و موعد پرداخت آن دوم ماه اوت بود، در آخرین ساعات باقی‌مانده طرفین به افزایش سقف بدهی‌ها به میزان ۲ هزار میلیارد دلار و بازپرداخت همین مبلغ از سوی دولت به توافق رسیدند.

تحلیلگران اقتصادی موضوع افزایش سقف بدهی آمریکا را به مانند گروگانی در دست جمهوریخواهان در برابر دمکرات‌ها و باراک اوباما قلمداد کردند. در این ارتباط، پیش‌تر سه مؤسسه بین‌المللی اعتبارسنجی «استاندارد اند پورز»، «فچ» و «مودی» تهدید به کاهش رتبه اعتباری «تریپل ای» آمریکا کرده بودند. به دنبال توافق نهایی کنگره و سنا و هویدا شدن ضعف دولت آمریکا در پرداخت بدهی هزاران میلیارد دلاری خود، مؤسسه «استاندارد اند پورز» اواخر جمعه (۱۴ مردادماه) رتبه «تریپل ای» آمریکا را که از سال ۱۹۱۷ در اختیار داشت از آن گرفت و به «دبل ای پلاس» تنزل داد. این درحالی بود که دو مؤسسه اعتبارسنجی مودی و فچ همچنان این رتبه را برای آمریکا نگاه داشتند.

مناقشه طولانی و گسترده اخیر بین کاخ سفید و کنگره آمریکا بر سر افزایش سقف بدهی‌ها و کاهش کسری بودجه این کشور هر چند که در نهایت با سازش بین طرفین این ماجرا حل شد، اما نگرانی گسترده جهانی را به همراه داشت. این مسئله به همراه بحران مالی گسترده در کشورهای منطقه یورو و انجام نشدن اقدامات کافی برای گسترش این بحران از سوی سران اروپایی به‌ویژه آلمان و فرانسه باعث شده تا روند نزولی شاخص‌های سهام در بورس‌های بزرگ جهان همچنان ادامه داشته باشد.

در این میان روند سقوط شاخص‌های سهام در آمریکا همچنان ادامه دارد و به‌ویژه سقوط شدید ارزش سهام در بورس نیویورک بیش از پیش به نگرانی‌ها در باره وقوع یک بحران مالی عظیم دامن‌زده است. در واقع شاهد سپری شدن چهارمین هفته ادامه سقوط ارزش سهام در بازارهای سهام بین‌المللی هستیم. از دیدگاه کارشناسان، بحران مالی فعلی به‌ویژه در آمریکا در حقیقت به مفهوم بحران عدم اعتماد سرمایه‌گذاران به رشد اقتصاد جهانی است. مسئله این است که کاهش رتبه اعتباری آمریکا بیش از پیش به وضعیت بفرنج کنونی دامن زده و در واقع دیگر کشورهای بزرگ سرمایه‌گذار در آمریکا مانند چین به مانند گذشته در باره امنیت سرمایه‌های خود در این کشور اطمینان خاطر ندارند.

در این راستا گزارش‌های روز شنبه حاکی از آن است که بورس «وال استریت» در آمریکا و سایر بورس‌های عمده جهانی از جمله در منطقه آسیا با کاهش ارزش سهام روبرو بوده‌اند. میانگین شاخص سهام «داوجونز»، «مزدک» و «استاندارد اند پورز» آمریکا در این هفته در پایین‌ترین سطح خود در هفته گذشته بسته شدند. همچنین هفته گذشته شکنندگی بازار باعث شد تا سهام «داوجونز» دچار نوسانات شدید شود.

بی‌ثباتی در سیستم بورس‌های بین‌المللی و شدت گرفتن نگرانی‌ها از کاهش رشد اقتصاد جهانی منجر به افزایش قیمت طلا طی هفته گذشته به میزان ۱۱۰ دلار در هر اونس معادل ۶ درصد شد. در واقع نوسانات بورس و نگرانی از آهنگ کند رشد اقتصادی در کشورهای قدرتمند همچون آمریکا، ژاپن و آلمان و عدم وحدت رویه کشورهای عضو منطقه مالی یورو، قیمت طلا را به بیش از ۱۸۵۰ دلار در هر اونس رسانده است. از دیدگاه کارشناسان هجوم سرمایه‌گذاران به خرید طلا به مثابه اقدامی برای گریز از تبعات رکود دوباره در اقتصاد جهان تلقی می‌شود.

تحلیلگران بازار سهام آسیا می‌گویند که کاهش ارزش سهام و بحران بدهی آمریکا این نگرانی را در بازار ایجاد کرده است که جهان با دور تازه‌ای از رکود مالی و بحران بانکی مواجه خواهد شد. کما اینکه بحران مالی در آمریکا و اروپا باعث تزلزل در روند صادرات چین شده است.

به‌نظر می‌رسد سرمایه‌گذاران متوجه این مسئله شده‌اند که دولتمردان آمریکایی و اروپایی دیگر تدابیر چندانی در آستین ندارند، زیرا برنامه‌های صرفه‌جویی مالی اجرا شده و نرخ بهره در اکثر کشورها به صفر نزدیک شده است و راه دیگری باقی نمانده است. به‌ویژه اینکه این دولت‌ها از ذخایر پولی هنگفتی برای تزریق به مؤسسات مالی یا ارائه بسته نجات اقتصادی برخوردار نیستند و همین مسئله چشم‌انداز تاریکی را درباره آینده این بحران ترسیم می‌کند و همین مسئله به نگرانی سرمایه‌گذاران دامن‌زده است.

منابع و مآخذ

۱. بحران بدهی‌ها در آمریکا و نمایندگانی با مشت‌های گره کرده
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110731_an_us_debts_crisis.shtml?
۲. خوشبینی جمهوریخواهان به حل مناقشه استقراض
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110729_u01_obama_debt_house.shtml?print=1
۳. بحران بودجه آمریکا، بازنگری در طرح‌های دو حزب
http://www.bbc.co.uk/persian/rolling_news/2011/07/110727_u02_rln_us_budget.shtml
۴. مجلس نمایندگان آمریکا افزایش سقف استقراض را تصویب کرد
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/08/110801_u02_congress_debt_deal.shtml
۵. اوپاما از توافق رهبران احزاب برای کاهش کسری بودجه خبر داد
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/08/110731_u04_us_debt_crisis.shtml
۶. پایان بی‌نتیجه گفتگوها بر سر بدهی آمریکا
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110723_u02_u01_obama_debt_ceiling.shtml
۷. بن‌بست در مذاکرات درباره بودجه آمریکا
http://www.bbc.co.uk/persian/business/2011/07/110722_u01_usa_budget.shtml
۸. اوپاما به کنگره: زمان تصمیم اقتصادی فرا رسیده است
http://www.bbc.co.uk/persian/business/2011/07/110714_u01_obama_debt.shtml
۹. خوشبینی محتاطانه احزاب آمریکا در مورد افزایش سقف استقراض دولت
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110731_l08_us_parties_hopeful_over_debt.shtml
۱۰. طرح جمهوریخواهان برای کاهش کسری بودجه آمریکا تصویب شد
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110729_u02_us_debt_boehner_bill.shtml
۱۱. تعویق در تصمیم‌گیری درباره بودجه آمریکا
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110728_u02_us_boehner_bill.shtml
۱۲. اوپاما جمهوریخواهان را مقصر عدم توافق بر سر بحران بدهی‌ها دانست
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110725_l37_obama_us_debt_crisis.shtml
۱۳. بانک مرکزی آمریکا: سقف بدهی‌ها تهدیدکننده شده است
http://www.bbc.co.uk/persian/rolling_news/2011/06/110614_u03_rln_bernanke_debt.shtml
۱۴. هشدار صندوق بین‌المللی پول: آمریکا در خطر شوک بزرگ اقتصادی است
http://www.bbc.co.uk/persian/world/2011/07/110725_u10_us_budget_imf.shtml
۱۵. تصویب افزایش بدهی‌های آمریکا و پایان رؤیاهای اوپاما
<http://www.mehrnews.com/fa/newsdetail.aspx?NewsID=1374554>
۱۶. نشانه‌هایی از زوال هژمون در نظام کنونی بین‌الملل
<http://www.irna.ir/NewsShow.aspx?NID=30522369>
- Stocks slump as economic, Europe worries continue
www.persian.euronews.net
۱۷. باراک اوپاما مردم را وارد مناقشه بودجه کرد
۱۸. خوشبینی جمهوریخواهان به حل مناقشه استقراض، (۹ مردادماه ۱۳۹۰)
www.bbcpersian.com

- www.radiofarda.com (۱۳۹۰/۵/۴) باراک اوباما جمهوریخواهان را مسئول بحران مالی آمریکا خواند
20. <http://www.irdiplomacy.ir/fa/news/57/bodyView/15118.html>
21. <http://www.irdiplomacy.ir/fa/news/57/bodyView/15192.html>
22. Stocks Slump as Economic, Europe Worries Continue, <http://news.yahoo.com/stocks-slump-economic-europe-worries-continue-142208928.html>
23. Major Foreign Holders of Treasury Securities , www.treasury.gov
24. IMF Country Report No.11/201,the United States, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011>
25. Lucky Dozen Law Makers to Tackle Hard Stuff on Debt, by LAURIE KELLMAN, <http://news.yahoo.com>

شماره مسلسل: ۱۱۰۶۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بحران بدهی‌های ملی؛ بزرگ‌ترین تهدید امنیت ملی آمریکا

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: سیدرضا میرطاهر

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۷/۵